

P. Vojtěch Sivek, SDB
Tomáš Kubalík, SDB
Zdeňka Korousová, FMA
Jana Svobodová, FMA

Témátka '00

Církev

Salesiánská provincie
Praha

© Salesiánská provincie Praha
1999 Salesiánská provincie Praha,
Kobyliské nám. 1, 182 00 Praha 8

Pro vnitřní potřebu

1. Tajemství církve

Bůh stvořil člověka a chce, aby byl šťasten. Připravil mu celý svět, který měl člověk moudře spravovat. Člověk svým hříchem – odpadem od Boha – tento Boží plán zničil a přivedl sebe i svět do neštěstí a chaosu. Bůh ale přichází s nabídkou záchrany a nápravy. Do této Boží nabídky je zapojeno i lidské společenství. Původcem spásy je pouze Bůh, který ale chce spásu – záchranu – rozšířit na celé lidské pokolení také prostřednictvím lidí – církve.

Boží úmysl s člověkem

Člověk byl stvořen k Božímu obrazu. Bůh jej chtěl zahrnout vším možným dobrem. Stvořil pro něj celý vesmír a dal mu nad ním vládu. (Gen 1, Gen 2, 4 a násl.) Lidé ale odmítli společenství s Bohem – zhřešili. Tím přivedli sebe i celý svět do neštěstí, chaosu a zmatku. (Gen 3, 1 – 13, Gen 3, 16 – 19) Bůh ale hned po prvním hříchu jedná a příslibuje záchranu. (Gen 3, 15 – ono ti (hade) rozdrť hlavu) Bůh chce člověku dát podíl na jeho záchraně. Svolává proto lidi do své církve a té dává mnoho milostí a pravomocí.

Předobrazy církve

O věcech, které přesahují lidský rozum, se mluví velmi obtížně. Proto se v Bibli vyskytuje mnoho přirovnání, která vždy částečně, nebo z nějaké stránky, zachycují tajemství církve. Při jejich chápání je tedy třeba pozorně rozlišovat, co je výpověď o církvi a co je nutný přídavek.

Ve Starém zákoně je předobrazů a symbolů církve velmi mnoho:

Abrahám a jeho národ – uvěřil a vydal se na cestu. (Gen 12)
Mojžíš – záchrana z Egypta, poušť, dosažení zaslíbené země. (Ex od 12 kap.)

Izraelský národ v Palestině.

Boží lid: Ex 19, 4 – 6; Dt 26, 18; Dt 27, 9.

Hlavou společenství byl vždy Hospodin. Vidíme věrnost a nevěrnost, poslušnost a neposlušnost, vzestupy a pády. Zdro-

jem úspěchu byl vždy Hospodin. Pokud mu lidé důvěřovali a poslouchali ho, bylo to v pořádku, vedlo se jim dobře, vítězili nad nepřáteli. Pokud se od Hospodina odvraceli, vedlo se jim špatně, podléhali nepřítelům, čekalo je mnoho hrůz. Podobně je tomu i s církví – je tvořena různými lidmi, je Bohu věrná i od něj odpadá, někdy se jí vede dobře, jindy špatně. Jejím základem je ale Bůh, proto může spoléhat na zaslíbení „... a brány pekelné ji nepřemohou.“

V Novém zákoně nacházíme mnoho obrazů a přirovnání: církev je ovčinec, jehož jedinými dveřmi je Kristus. (Jan 10, 1–10)

Církev je tedy místo, kde lze nalézt ochranu, jistotu a vedení.

Církev je obdělávaná půda, Boží pole. (1Kor 3, 9)

O církev se Bůh stará, církev přináší různý užitek.

Církev je Boží stavba. (1 Kor 3, 9)

Církev je Boží dům (1 Tim 3, 15), ve kterém bydlí jeho rodina.

Církev je Boží stan mezi lidmi. (Zj 21, 3)

Ve stanu někdo bydlí, my o něm víme, ale není bezprostředně vidět.

Církev je Svatý chrám. (1 Petr 2, 5)

Chrám je místo vyhrazené pro setkávání lidí s Bohem, chráněné od okolí, místo klidu. Do této stavby jsme vestavěni také my. Kristus je základní kámen – bez tohoto kamene se celá stavba hroutí. (Musíme ale uvažovat doopravdický veliký šutr, ne symbolické cihličky, na které poklepávají státníci při zahájení stavby.)

Církev je Beránkova nevěsta. (Ef 5, 25 – 26)

Ženich udělá pro svou nevěstu všechno (a naopak). Celý ženichův život je pro blaho nevěsty.

Církev je naše matka. (Gal 4, 26)

Matka nám dala život, k matce chodíme na radu, matka drží pohromadě rodinu, matka dovede vyřešit mnoho našich problémů, matka je ovšem také někdy staromódní a konzervativní,

opatrná, což nemusí být nutně na škodu. Matka nám předává tradici rodiny – je spojnicí s minulostí. Matka otvírá náš kontakt s okolním světem.

Církev ustanovená Ježíšem Kristem

Kristus začal vytvářet svou církev, když začal hlásat radostnou zvěst, totiž příchod Božího království. Shromáždil kolem sebe společenství lidí, kterému předal své učení, dal mu jistou strukturu v čele s apoštoly a Petrem. Apoštolům a jejich nástupcům dal moc udílet svátosti a tím rozšiřovat spásu po celém světě. Kristus vytváří církev jako své tělo a sám je její hlavou (Kol 1, 15 – 20; Ef 1, 20 – 23; Ef 5, 22). Dává církvi svatého Ducha, který ji vede a chrání. Cílem církve je společenství lidí s Bohem skrze lásku. Toto společenství trvá i napříč časem (žijící lidé, zemřelí – svatí, i ti v očistci) a bude jednou dovedeno k dokonalosti na konci časů.

Na církev můžeme nazírat jako na dílo lásky Otcovy, ustavující v dějinách Boží lid, skrze milost Ježíše Krista, takže je jeho tajemným tělem, ve společenství svatého Ducha, jehož je církev chrámem. Toto dílo vzniká konkrétně ve křtu, je udržováno eucharistií a posilováno svátostmi. Tak je církev z nitra vytvářena stále znovu Boží milostí. Je společenstvím víry, naděje a lásky, kterou posvěcuje každé lidské společenství lásky. Pro posvěcení vlastní i celého světa se účastní na Kristově poslání kněžském, učitelském a pastýřském. Pod vedením Ducha svatého zachovává, co jí Kristus svěřil hlásat a konat, dokud nepřijde.

Církev je zároveň:

- společnost s jasnou strukturou i Kristovo tajemné tělo
- viditelné shromáždění i duchovní společenství
- pozemské společenství i církev obdařená nebeskými dary
- církev je v dějinách, ale zároveň je přesahuje

Církev je v Kristu jakoby svátost neboli znamení a nástroj vnitřního spojení s Bohem a jednoty celého lidstva. Církev vlastní a sděluje neviditelnou milost, jejímž je znamením. Sedm svátostí jsou znamení a nástroje, jimiž Duch svatý šíří milost Krista, který je hlavou církve, a ta je jeho tělem. Církev je tedy spo-

lečenstvím spásy. Jejím prostřednictvím (protože si to tak sám přál) uskutečňuje Bůh spásu celého světa.

O církvi napsali:

Sv. Augustin:

Svatá církev jsme my. Ctěme ji jako nádhernou a pravou nevěstu onoho Ženicha. Velké a jedinečné je milosrdenství Ženicha, že vyhledal děvku, aby z ní učinil pannu. Že byla děvka, to se nesmí zapírat, aby snad nezapomněla na milosrdenství Ženicha. ... On přišel a udělal z ní pannu. Už vírou v Krista je pannou. ... Panna nechť tedy bdí, aby ji svůdce nezničil.

Sv. Řehoř Veliký:

Tak nechť řekne celá církev: „Jsem černá, ale jsem krásná.“ Černá podle vašeho rozsudku, ale krásná v ozáření milosti; černá podle zásluh, krásná v obraze věčnosti; černá minulostí, ale krásná tím, čím jsem se stala v budoucnu.

Problematická místa

Církev bývá mnohdy chápána jen jako záležitost kněží a biskupů – „oni udělali ...“

Při procházení dějinami církve bývají pravidelně zdůrazňována jen místa záporná. Mnoho dobrých věcí, které jsou evidentním přínosem křesťanství, bereme jako samozřejmost (vzdělání, existence Evropy, povznesení ženy, vědomí ceny lidského života, rovnost lidí...).

Příběhy

Co je církev

Mt 18, 19–20; Mt 13, 24–30; Mt 13, 47–50; Mt 18, 11–14.

Dobrý den dneska při ránu! Doufám, že jste se dobře vyspali a nelezete na špatnou stranu své postele. Protože potom je člověk morous a to v den nedělní, který je v Bibli nazván dnem Páně, není zrovna dobře. Možná jste slyšeli, jdouce náhodou okolo kostela, slova: „Církev nám praví“ nebo „Matka církev“. Povídám vám tady v rozhlase proto, že vám něco chci sdělit, předat, říct. Přestože se vlastně neznáme, musíme se nějakým způsobem znát, protože jsme se sešli na jedné vlně, a pokud to

vydržíte a přístroj nevypnete, zjistíte, že je mezi námi určité pravdivé pouto, které spočívá v tom, že kdysi kdesi Kdosi moc důležitý, vůbec jediné důležitý, řekl: „Kde jsou dva nebo tři shromáždění ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi.“ A my tady jsme spolu ve jménu Kristově a On je uprostřed nás. To je církev. Slovo církev k nám přišlo přes německé Kirche a přes řecké kyriaké, což je druhý pád od kyrios. Znamená to pána, pánovo. Kyrios v křesťanské i předkřesťanské řeči znamená toho Nejsvrchovanějšího. Jestliže vy a já jsme se sešli na vlnách éteru, jsme církev, jsme kyriaké. Je to jedna polovina výrazu, který se objevuje v základech křesťanského poselství kyriaké ecclesia, shromáždění, které si dal dohromady Pán Ježíš Kristus. Tak co to je církev? To jsme my! A teď si představte, že vy začnete nadávat, že církev upalovala kacíře. Bum! To jsme my dva šli upalovat ty kacířové? Ale to přece církev dělala vždycky. Každý s prominutím polovzdělanec si představuje, že církev je taková hubená, vyschlá, bradavičnatá, kostnatá mutr, která číhá za vraty s pendrekem, aby nás natřela, když děláme něco, co se nám náhodou líbí. To je úplný omyl. Dovedete si takhle představit matku? Proč jí tedy lidé říkali matka? Já jsem nikdy neslyšel název mutr církev. To ne. Natož macecha. S církví se to má tak, jako když chcete vidět jelena. Musíte se nejdřív doptat lesní správy, je-li tam nějaký, a potom vám lesní správa nařídí, abyste se dostavili v sobotu odpoledne. Musíte přespat v hájence, vzbudí vás ve tři hodiny ráno, potom vás podle pravidel lesníka povedou lesem a budou vás nabádat, abyste nestoupili na větvičku, abyste se nestavěli po větru, abyste nekýchali a všechno možné. To všechno musíte zachovat. Chováte se potichu, mrznete tam, zíráte do tmy. A jestli ten jelen přijde, tak ho uvidíte. Ale to ještě nezaručuje, že když všechna tato pravidla dodržíte, že se s jelenem setkáte! A teď si vezměte někoho, kdo se třeba najedl hrachu. A v noci pochoduje, provoňuje a prozvučuje les. To je lidské, pochopitelné. Když se najedl hrachu, dělá různé piškuntálie a nemůže se potom divit, že mu to svaz myslivců zarazí. A nám vadí, když někdo udělal někde nějaký přestupek a tím celé církvi nějakým způsobem překážel, že ta mu řekla: „Drahousku, tak takhle to nejde!“ Že se musela bránit. Je

škoda, když máme v sobě něco od dětství a ono už nám to nepasuje. Já měl kdysi krásné šatičky, co mně vyšívala maminka, ale už se do nich nevejdu. A přitom spousta lidí se pořád souká do starých šateček svých dětských představ. Jako děti jsme neměli bohužel řadu věcí vysvětlených, a tak se nám přihodilo, že jsme se vždycky báli polednice, protože nikdo nevěděl, co to je. Když jsme dva v Jeho jménu, On je uprostřed nás. A my jsme Jeho shromáždění. Shromáždění, ecclesia, které si vybral On. A toto shromáždění musí mít určité fyzikální znaky, asi jako každý blbý spolek. Tohle ale není blbý spolek. Musí být jedno, jinak by to nebylo shromáždění. Druhým znakem shromáždění je, teď se posad'te, že je svaté. Co to je svatý? Komu přináleží vůbec slovo svatý? Jedině Bohu. A to ty stolce Vatikán a Hradčany a jednotlivé diecéze, to že by bylo jako to ono? Ne, to znamená, že mají právo účastnit se svatosti Boží. Třetím znakem je, že církev je apoštolská. Čtvrtý znak toho, kdo je to církev, ten vnější znak je, že je všeobecná. Bůh přece neudělá tisíc různých shromáždění a každé v jiném stylu. To ne. Do toho jednoho společenství přece patří všichni. A proto je všeobecné. Řecky se to řekne katolické. Musí mít jeden jediný svazek. Ale někdo může namítnout: „No dobře, a co pravoslavná církev, ta se také nazývá katolická, katholon, pro každého, všeobecná? A jak na tom jsou ti ostatní? Co takový chudák ubohý šintó, buddhista nebo woodoo, nebo co ještě? Ty do toho jako nepatřej? Nebo co?“ Budete se strašně divit. Patří. Ale každý jiným způsobem. Proto je tady ten prvek svatosti, té jednotlivosti, že všichni do toho patří. Někomu se to zdá dost protivné, ale o tom mluví už Bible... Řeknete: „Dobře, ale podívejte se, co jsme si prožili: inkvizice. Proč nám upálili mistra Jana Husa? Proč se dělo pronásledování, pálení čarodějnic?“ Pán Ježíš řekl, že církev, a On o ní mluvil jako o Božím království, je od Boha, že jsou v ní lidé povolání dohromady. Myslíte si, že církev musí být naprosto dokonalá? To je jeden z těch největších bludů. Církev má ještě jedno znamení, zvláštní, Kristus na ně upozorňoval mnohokrát, když mluvil o síti, která zabere všechny ryby, a jen ty dobré si necháme a ostatní vyhážíme. Mluví také o tom, že když se ztratí pastýři jedna ovce, nechá všechny ostatní být a lítá po horách,

až najde tu jednu. A že v nebesích je větší radost nad navráceným hříšníkem než nad devětadevadesáti spravedlivými. No, to je malér! Těch devětadevadesát nedostane žádnou přemii? Vůbec ne. Oni totiž spravedliví nejsou. A dál mluví o tom, že se naseje na jedno pole pšenice a do ní je nepřítelem naset koukol. Odborníci poznají, že to druhé je plevel, jenže neodborníci ne. A v samé horlivosti (Ježíš mluvil vyloženě o pleveli zizania, který je ve svých začátcích výrazně podobný pšenici) vytrhají to slušné. Proto se musí počkat, až všechno spolu vyrostе. Zvláštním znamením církve je, že my všichni v ní jsme dobytek a mezi tím někdo vyrůstá k dokonalosti. A tak, když obviňujeme ten dobytek, obviňujeme svoje chyby, ale ne ten základ. Budete snad nadávat na pole, že tam roste všechno možné? Znakem církve, té jedinečnosti církve je, že je v ní také všechno svinstvo. A s tím musíme nutně počítat.

Z knihy Jiřího Reinsberga Probíhejte Jeruzalém a svi□te.

Aktivita

Necháme děti vyhledat v Písmu místa, která mluví o obrazech církve. (I jiná, než jsme citovali výše – lze udělat soutěž ... kdo nejrychleji najde... kdo najde nejvíce ... – spíše pro mladší). Budeme hovořit o tom, zda odpovídají jejich zážitkům s církví. Necháme děti hovořit o jejich chápání církve (spíše pro starší).

Literatura

Katechismus katolické církve, čl. 748 – 810

Josef Zvěřina, Teologie Agapé, svazek 2, díl 5

Václav Renč, Popelka Nazaretská

Písničky

Hosana II. Všichni jsme jedno tělo

Modlitba

Bože v Trojici jediný – Otče, od něhož pochází všechno otcovství na nebi i na zemi.

Synu, jenž jsi hlavou svého tajemného těla.

Duchu svatý, jenž jsi duší Kristova tajemného těla.

Prosíme, rozšiřte svou jednotu lásky na celou církev, aby byla jedna, svatá, apoštolská a milující.

Prosíme za čistotu víry a žízeň po vši spravedlnosti.

Pro svaté apoštoly prosíme, abychom měli odvahu být církví, měli radost být církví a uměli žít církev.

Pro svaté vyznavače prosíme, abys nám daroval kněze a jáhny horlivé v Boží službě.

Pro svaté řeholníky a panny prosíme za čistotu našich srdcí a rodin.

Prosíme za všechny bloudící, hledající, nešťastné a smutné, aby našli společenství víry, naděje a lásky.

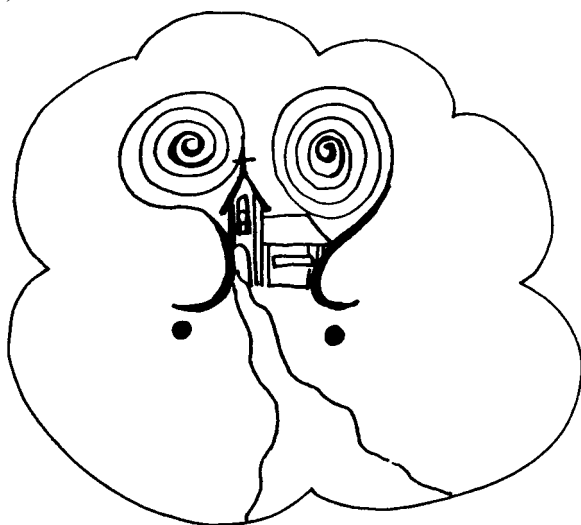
Ať my, církev, žijeme stálou novostí ducha, lidského i Božího a na přímluvu Panny Marie ať dosáhneme svého cíle v církvi vítězné.

Amen.

(Podle J. Zvěřiny, Teologie Agapé)

Úkol

Ve společenství na chaloupce tvoříme také církev. Můžeme společně přemýšlet, kde se v naší partě projevuje, že je církví a zda se na naši chaloupku hodí obrazy o církvi. (Jsme tělo, stavba atd.?)

2. Církev je jedna

Nejsvětější Trojice je základem jednoty, ale i rozmanitosti uvnitř církve. Kdybychom chtěli začít od Adama, pak v něm celé lidstvo směřuje k hříchu, rozdělení a smrti. Ale Boží láska ustanovuje nade všemi lidmi Krista jako nového Adama, který přemohl hřích, sjednocuje a dává život.

Ježíš Kristus založil jednu církev, aby pomáhala lidem žít s Bohem v přátelství. Vyznáváme její jednotu, jedinstvo a jedinečnost. Dnes vidíme, že církví, které vyznávají, že Ježíš je Pán a Bůh, je mnoho. Jednota církve je porušena. Víme, že přání Ježíše je, aby jeho učedníci žili v jednotě v jedné církvi. Jak má vypadat tato jednotu a jak k ní dojít?

Jednota – společný pohled a společná námaha společným směrem

Když se řekne slovo jednotu, každý tuší, o co asi jde. Jsou různé představy o jednotě – jiná v armádě, jiná ve škole, ve firmě, v rodině, v pracovním týmu. Každý z nás je jiný a je to dobře, stvořil nás tak Bůh. Je však spousta věcí, na které nestačíme sami, žijeme mezi ostatními lidmi, se kterými vytváříme vztahy a se kterými máme mnoho společného. Teprve, když spolupracujeme, táhneme všichni za jeden provaz (stejným směrem), věci se daří. Když však chceme táhnout všichni za jeden provaz, nastávají problémy. Každý má trochu jinou představu o směru, kterým by se mělo tahat, o tom kde kdo bude stát a jakou roli při tom tahání kdo bude hrát. Někdo má více síly, někdo lépe odhadne kam se postavit, někdo nejlíp posoudí nejlepší směr. Teprve když všichni spolupracují, mají z toho užitek a provaz se posunuje správným směrem, jinak hrozí, že se přetrhne. Jak je to v církvi? Můžeme táhnout spolu stejným směrem?

Jsou různé způsoby, jak můžeme pracovat s více lidmi (a také jak k sobě mohou přistupovat například katolíci, pravoslavní a protestanti):

Útok	já mám 100%, ty nic
Útek	já nemám nic, ty 100%
Kompromis	já mám 50%, ty máš 50%

Spolupráce já i ty máme 100%

Čemu se nejvíce blíží jednota? Doufám, že jste odpověděli správně.

Jednota – vzájemné dávání a přijímání

Abychom si mohli představit, jak by měla vypadat jednota v církvi, řekneme si několik příkladů (1 Kor 12, 12–31):

Nejdříve nám s tím pomůže svatý Pavel. Představte si, že církev je jako lidské tělo. Tělo není jeden úd, ale mnoho údů. Kdyby řekla noha: „Protože nejsem ruka, nepatřím k tělu,“ tím by ještě nepřestala být částí těla. A kdyby řeklo ucho: „Protože nejsem oko, nepatřím k tělu,“ tím by ještě nepřestalo být částí těla. Kdyby celé tělo bylo jen okem, kde by byl sluch. A kdyby celé tělo nebylo než sluch, kde by byl čich? Ale Bůh dal tělu údy a každému z nich určil úkol, jak sám chtěl. Kdyby všechno bylo jen jedním údem, kam by se podělo tělo? Ve skutečnosti však je mnoho údů, ale jedno tělo. Oko nemůže říci ruce: „Nepotřebuji tě!“ Ani hlava nemůže říci nohám: „Nepotřebuji vás!“ A právě ty údy těla, které se zdají být méně významné, jsou nezbytné, a které pokládáme za méně čestné, těm prokazujeme zvláštní čest, a neslušné slušněji zahalujeme, jak to naše slušné údy nepotřebují. Bůh zařídil tělo tak, že přehlíženým údům dal hojnější čest, aby v těle nedošlo k roztržce, ale aby údy shodně pečovaly jeden o druhý. Trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všechny. A dochází-li slávy jeden úd, všechny se radují spolu s ním. Tak jako je jedno tělo, ale má mnoho údů, a jako všechny údy těla jsou jedno tělo, ač je jich mnoho, tak je to i s Kristem. Vy jste tělo Kristovo a každý z vás je jedním z jeho údů. My všichni, tak různí, byli jsme jedním Duchem pokřtěni v jedno tělo a všichni jsme byli napojeni týmž duchem.

Tento Duch sjednocuje tělo svou silou i vnitřním spojením údů a tím vzbuzuje a rozněcuje mezi věřícími lásku. Věřící se shromažďují k bohoslužbě, společně vydávají svědectví a slouží ostatním lidem.

Když se jednota poruší a lidé se začnou hádat, jak se mohou usmířit a dojít zpět k jednotě?

Jak by to mohlo jít v církvi?

Jednota – společná věrnost slibu

Pomůžeme si příkladem ze života rodiny. Manželé si v den sňatku slibují vzájemnou lásku, úctu a věrnost. Snaha dostat slibu, který si dali, jim pomáhá hledat cestu k odpuštění a novému začátku. Církev je Kristovou nevěstou a jeho láska k ní je věrná. Úsilí křesťanů o věrnost křesťanskému slibu, prosba o odpuštění a nový začátek lásky skrze obrácení, je cestou k jednotě v církvi.

Aby se lidé v rodině i v církvi měli rádi, je třeba, aby se více poznávali, vyjasňovali si navzájem svoje názory a stanoviska, aby spolupracovali a také se společně modlili. Toužíme po jednotě. Té, která sjednocuje lidi a také církev, po jednotě mezi muži a ženami, v manželském páru, v rodině a také mezi lidmi zasvěcenými Bohu v celibátu, po jednotě nás a národů. Zkrátka chceme dosáhnout jednoty všude tam, kde je jí potřeba, nebo ještě přesněji, chceme ji přijmout od Krista!

Jednota – společné přibližování se ke Kristu

Další příklad je ještě jednodušší. Všichni víte, jak vypadá pavučina. Čím blíže jsou očka pavučiny k jejímu středu, tím blíže jsou si také navzájem. Tak i věřící, čím blíž jsou Kristu, tím jsou navzájem sjednocenější. Spojuje nás jeden křest (Jan 3, 5), jedna hostina Páně (Jan 6, 53), jedno evangelium (Řím 14, 7). Vyznáváme jednu víru církve, která je předávána skrze úřad svěcený Petrovi a dvanácti apoštolům. Jednota byla svěřena církvi, aby ji uchovávala jako znamení svého Božského původu. Sám Kristus se za jednotu modlí ve Velekněžské modlitbě (Jan 17, 21–23).

Autorita v církvi – služba jednotě

Všichni chceme jednotu křesťanů, ale možná nemáme stejný pohled na práci, kterou je potřeba udělat. Každá církev je vyzývána, aby se obrátila, je vyzývána ke změně smýšlení. I k tomu uvedeme jeden příklad.

Jan Pavel II. velmi odvážným způsobem v dokumentu *Ut unum sint* říká: „Já jsem papež, jsem nástupce Petra, ale možná, že existuje určitý způsob, jak uskutečňovat toto prvenství společně.“ Pravoslavní patriarchové uznávají, že ten, kdo je

v Římě, je první mezi rovnými. Jan Pavel II. říká, že katolická církev od „Petra“ nikdy neupustí, ale zároveň zdůrazňuje, že musíme spolu hledat způsob, jak žít toto „prvenství“ společně.

Pravoslavní dávají přednost tzv. kolegialitě, způsobu, kdy spolurozhoduje více patriarchů. Protestant bude spíše říkat, že je to celé společenství, které rozhoduje o věcech – celé společenství zastupuje tajemství církve a každý má právo se vyjádřit, kdokoliv může být inspirován Duchem svatým. A samozřejmě, že katolická církev postaví na první místo Petra. Důležité je dojít k tomu, že pravda toho druhého nemusí být proti pravdě naší.

V Novém zákoně existují všechny tři způsoby pohledu na autoritu. Ježíš si vybral dvanáct učedníků. Nevybral si je náhodou, protože to odpovídá dvanácti kmenům izraelským. Odpovídá to celistvosti Izraele. Ježíš se chce obrátit k celku. Ale chce se k němu obrátit prostřednictvím dvanácti apoštolů. A mezi nimi si vybral jednoho, Petra. Zde je to prvenství. Zároveň, když jsou všichni učedníci spolu, například při seslání Ducha svatého, mohou společně vybrat cestu, kterou se vydají. Můžeme tedy říci, že u vzniku církve jsou tyto tři způsoby autority – první je osobní autorita, tedy například biskup, dále tzv. kolegiální autorita, to znamená sbor biskupů a za třetí autorita lidu. Autorita, kterou má každý z nás, protože byl pokřtěn ve jménu Krista. To, že budeme přemýšlet společně, nás dovede ke změně myšlení, k obrácení a katolická církev toto obrácení právě prožívá.

Uvedeme další jednoduchý příklad: I. vatikánský koncil zdůrazňuje prvenství Petra, ale II. vatikánský koncil velkou svobodu slova pro každého biskupa. Tito biskupové se po několikaleté práci na II. vatikánském koncilu sjednotili a jednohlasně odsouhlasili texty, které na tomto koncilu vznikly. Proto byli pozorovatelé velmi překvapení a obdivovali tu sílu, která zde byla přítomná, a naději na obnovu církve, která se zde zrodila. Od tohoto okamžiku začala setkání představitelů různých církví.

O jednotu musí usilovat všichni

Čili je třeba, abychom společně došli ke změně smýšlení. Nemůžeme jednotu uspišit tak, že by katolická církev pozvala všechny k přijímání, protože většina protestantů v přítomnost Krista v eucharistii nevěří. Je to problém, protože dnes především mladí lidé chtějí jít dopředu rychle. Nemůžeme se také spokojit jen s minimem toho, co máme společného. Je zde nebezpečí příliš snadné a jednoduché jednoty, která nejde až k jádru. Také nelze zůstat za nepřekonatelnými zdmi a nebo čekat, až se obrátí ostatní. Jednota se nesmí odsouvat až na konec času, protože církev má a musí být už v tomto čase znamením milosti ve své jednotě a projevem Boží vůle spasit všechny lidi. Nejde zde pouze o osobní volbu přístupu k eukmeně, ale o volbu celého společenství.

Problematická místa k diskusi

1. Církev a církve – jaký je vztah jedné církve, která vyznává víru v Ježíše Krista k mnohým církvím, které v dějinách existují vedle sebe?

Ekumenické hnutí usiluje o jejich přiblížení.

Katolická strana přiznává skutečnost, že vedle katolické církve existují společnosti, které mají ráz křesťanské církve.

Vyvstává otázka, jak zdůvodňuje řím.-kat. církev svůj nárok na to, že je pravou církví Ježíše Krista, zatímco jiné společnosti vykazují „nedostatky“. Odpověď zní: Nekatolické církve v průběhu dějin odsunuly do pozadí některé podstatné prvky víry a života z víry a jsou o to ochuzeny (např. svátosti, papežství, řeholní život a další).

V kat. církvi se hlásá Boží slovo a slaví svátosti, církev je vedená Petrovým nástupcem v apoštolské posloupnosti. Tak může dále předávat a uskutečňovat svou podstatu. Jde cestou Ježíše chudého a ukřižovaného. Mnoho prvků posvěcení a pravdy nacházíme i mimo společenskou strukturu církve. Ty pak vybízejí ke sjednocení (LG 8).

2. Jak můžeme vést dialog s těmi, kteří nejsou s katolickou církví v plném společenství nebo vyznávají jiné náboženství?

Je třeba se dobře poznat. Společné zážitky, společná práce pro druhé, modlitba, četba Písma, výměna písní, navázání přátelství, vzájemné předávání zkušeností ze života ve víře, ale i z jiných oblastí např. z výchovy. Vzájemné poznání je pomocí a obohacením. Můžeme hovořit společně o víře – o tom, co nás spojuje, spolupracovat ve farnostech. Dnes se diskutuje otevřeně o vzájemném uznání církevních úřadů, a tím i o vzájemné účasti na přijímání eucharistie, večeři Páně. Nastala i změna předpisu o uzavírání manželství mezi lidmi různého náb. vyznání. Taková manželství byla dříve přísně zakázána.

Příběh

Cvrček a peníz

Jednou opustil jeden indián rezervaci, aby navštívil bílého muže, svého přítele. Město, všechen ten hluk, auta a mnoho lidí bylo pro indiána nové a neobvyklé. Když spolu oba přátelé kráčeli ulicí, náhle se indián dotkl ramene svého přítele a tiše řekl: „Zastav se. Slyšíš také, co slyším já?“

Bílý muž poslechl, zastavil se a prohlásil: „Všechno, co slyším, je houkání aut a rachocení autobusů. A pak také hlasy a kroky mnoha lidí. Co slyšíš ty, příteli?“

„Slyším úplně na blízku cvrkat cvrčka,“ odpověděl indián.

Bílý muž se znovu zaposlouchal. Pak zavrtěl hlavou.

„Musíš se mýlit,“ prohlásil, „tady nejsou žádní cvrčci. A kdyby tu přece nějakí byli, člověk by jejich cvrkot v takovémto hluku stejně neslyšel.“

Indián kousek poodešel a zastavil se u zdi jednoho domu, po kterém se pnulo psí víno. Rozhrnul lístky a tam – k velkému údivu bílého muže – skutečně seděl cvrček a hlasitě cvrkal. Teď, když běloch cvrčka viděl, zdál se mu jeho cvrkot nápadný a hlasitý. Když potom kráčeli dál, vysvětloval svému indiánskému příteli:

„Přirozeně, že jsi mohl slyšet toho cvrčka jen ty sám. Tvůj sluch je totiž lepší než můj. Indiáni umějí lépe naslouchat než bílí.“

Indián se usmál, zavrtěl hlavou a pravil. „Mýlíš se příteli. Sluch indiána není horší ani lepší než sluch bílého muže. Dávej pozor, dokáži ti to.“

Sáhl do kapsy, vytáhl padesáticentovou minci a hodil ji na silnici. Zazvonila na asfaltu a chodci, kteří kráčeli kolem zpozorněli a začali se rozhlížet. Nakonec jeden z nich minci našel, zvedl, strčil do kapsy a šel dál svou cestou.

„Vidíš?“ řekl indián svému příteli. „Zvuk, který způsobila ta padesáticentová mince, nebyl hlasitější než cvrček, a přece jej slyšelo mnoho bílých mužů a hned se za ním otáčeli, zatímco zvuk cvrčka neslyšel nikdo kromě mne. Protože všichni dobře slyšíme právě to, čeho jsme zvyklí si vážit.“

Dva lidé, kteří viděli Boha

V jedné polynéské vesnici žili dva muži, kteří se neustále hádali. Stačila jim sebemenší záminka. Život se tak pro oba stal nesnesitelným. Ale nejen pro ně, i pro celou vesnici.

Dva starší muži z vesnice se rozhodli nějak zasáhnout, a tak jednomu z těch uhádaných poradili: „Jediné, co se dá dělat, je, abys šel za Bohem.“

„Dobře, půjdu, ale kam?“

„Není nic jednoduššího. Stačí, abys vylezl tam na tu horu, a uvidíš Boha.“

Tak se ten muž bez váhání vydal za Bohem.

Po mnoha dnech namáhavého pochodu se vyšplhal až na vrcholek hory. A Bůh tam na něj čekal. Marně si ten muž protíral oči – Bůh měl tvář jeho hádavého a protivného souseda.

Nikdo neví, co že mu Bůh řekl, ale každopádně se z něj stal jiný člověk. Avšak přes veškerou jeho laskavost a dobrou vůli usmířit se bylo všechno jako předtím, protože soused si vymýšlel nové a nové záminky k rozepřím.

Starší vesnice si řekli: „Také by měl vidět Boha.“ Nakonec se jim podařilo hádavého souseda přesvědčit, takže se vydal k vysoké hoře i on. A nahoře zjistil, že Bůh má tvář jeho souseda... Od toho dne se všechno změnilo a ve vesnici zavládl pokoj.

Aktivity

Veřejné interview

(z knihy Hry pro zlepšení motivace a sebepojetí žáků, Jack Canfield a Harold Clive Wells, Portál 1994, str. 122)

věk: základní škola

pomůcky: papír a tužka na zapisování odpovědí

Otázky: Jaký je tvůj oblíbený sport? Co se ti ve škole líbí nejvíc a co nejméně? Kdybys měl tři přání, jaká by byla? Jaké je tvé ideální nedělní odpoledne? Řekl bys rád něco ostatním, co by podle tebe měli vědět? Máš koníčka? Jaké televizní pořady rád sleduješ? atd. ...

Hry z knihy Jana Neumanna Dobrodružné hry a cvičení v přírodě, Portál 1998, str. 166 Dopravní zácpa
str. 214 Manažeři

Literatura

Otto Hermann, Základní otázky katolické víry

A. Lang, Církev sloup a opora pravdy

Ut unum sint

Tertio millennio adveniente

Dekret o ekumenismu, II. vatikánský koncil

Dogmatické slovníky

Naše víra

Písničky

Hosana I. Spoj nás v jedno Pane

Svorní jsme

Modlitba

Všemohoucí, věčný Bože,

jsme rozptýleni, ale ty nás chceš shromáždit, jsme rozděleni, ale ty nás chceš sjednotit.

Dej, ať si uvědomíme, že všichni jsme byli pokřtěni jedním křtem,

že všichni patříme jednomu Kristu:

Doved' nás k plnosti jedné víry

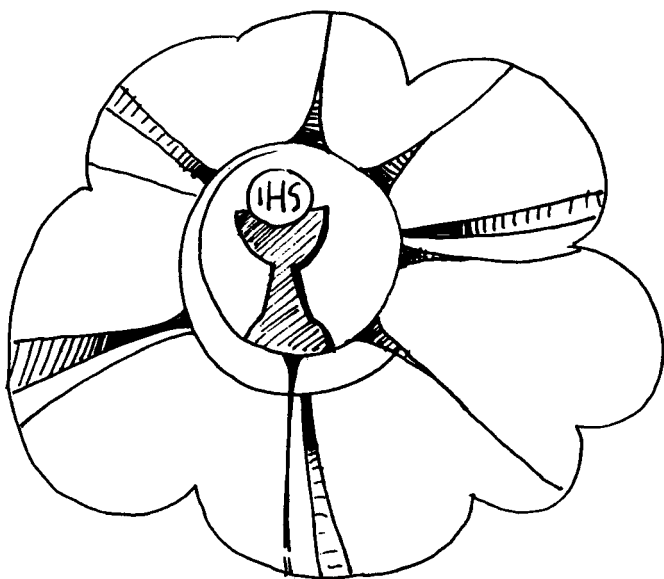
a k dokonalosti jedné lásky.

Skrze Krista, našeho Pána. Amen.
(Z přímlov Velkého pátku.)

Úkol

Společně něco vytvořit – např. celý den plnit určité úkoly. Každý dostane za splnění třeba krabičku od zápalek a z ní je možné postavit hrad, dům atd. – vše podle fantazie vedoucích.

Nebo společně na podobném principu stavět puzzle.

3. Církev a Boží slovo

Bůh se lidem dával postupně poznat – zjevoval se, nejvíce pak v Ježíši Kristu. Aby to, co zjevil lidem zůstalo nezkrásněné, bylo správně chápáno a dostalo se ke všem lidem, vyvolil si nejprve izraelský národ a později prostřednictvím Krista založil církev. Boží slovo se předávalo nejprve ústně (kázání, vlastní příklad) a potom písemně (knihy SZ a NZ). Ježíš Kristus tento poklad víry svěřuje prvotní církvi v čele s apoštoly. Po apoštolech přijali tento úkol jejich nástupci biskupové v čele s papežem. Církev je ve službě Božímu slovu.

Boží zjevení a jeho předávání ve Starém zákoně

Bůh chce, aby ho všichni lidé poznali a byli šťastni. Proto Bůh vyšel lidem vstříc a dával se lidem poznat – zjevoval se. Ve svém zjevení Bůh od počátku mluvil k lidem slovem i činem. Jeho zpráva nebyla určena jen pro tehdejší lidi, ale je i pro nás. Aby se tedy zjevení určené pro lidi všech dob uchovalo a aby došlo až k nám, bylo nutné jeho zachování a sdělování. Tento úkol svěřil Bůh nejprve Božímu lidu, svému vyvolenému národu Izraeli, a v něm hlavně králům, prorokům a kněžím a jiným Božím vyvoleným. Boží zjevení se předávalo nejprve ústně z generaci na generaci, později bylo pod vlivem Ducha svatého zapsáno starozákonními pisateli, aby bylo zachováno v co nejpresnější formě (knihy Starého zákona).

Boží zjevení a jeho předávání v Novém zákoně

Vrcholem Božího zjevení je to, že Boží syn se stal člověkem. Lid Starého zákona se na tento okamžik připravoval. Boží zjevení v osobě Ježíše Krista, jeho slova a činy, bývá nazýváno evangelium.

Toto evangelium bylo slíbeno skrze proroky a naplnil ho a vyhlásil Kristus. A od Krista dostávají apoštolové příkaz, aby dál evangelium hlásali a činili ho lidem přístupným. Kromě příkazu dostali i schopnosti. Jejich postavení bylo mimořádné, protože měli přímý styk s Ježíšem. Pomoc Ducha svatého jim dala schopnost nejen v paměti věrně uchovat všechno, co z Božího

slova mělo být rozšířeno do celého světa, ale i hluboce to proniknout a vhodným způsobem vyjádřit.

Úkol uchování a šíření Božího slova byl svěřen celé církvi, a v ní hlavně nástupcům apoštolů v učitelském úřadě – biskupům v čele s papežem. Apoštolové dali základ toho, co potom po staletí bylo hlášáno v církvi: shromáždili a vyjádřili všechno zjevení ústně (kázání, vlastní příklad, ustanovování řádu v církvi) a písemně (knihy Nového zákona) a utvořili tak poklad víry. Úkol jejich nástupců není už utváření nebo rozšíření tohoto pokladu, ale mají ho uchovávat, vykládat ho a dále předávat a nabízet všem lidem. Podíl na tomto poslání apoštolů mají mít všichni křesťané, protože jsou Ježíšovými učedníky a mají skrze svůj křest účast na Kristově kněžském, prorockém a pastýřském úřadě.

Písmo svaté Nového zákona

Písemné zaznamenání Božího slova je vyjádření kázání apoštolů a života prvotní církve, která se snažila žít podle učení a vzoru svého Mistra. Dává ústnímu hlásání stálost, aby se nezměněné mohlo uchovat pro pozdější časy.

Církev a bible

Z tradice církve je znám i celý kánon (seznam) posvátných knih bible. Jak církev poznala, která kniha je inspirovaná (napsaná pod vlivem Ducha sv.) a má tedy patřit do sbírky Písma svatého?

Hlavním autorem bible je Bůh sám, a proto přesný počet inspirovaných knih může být znám jen z Božího zjevení. Bůh své zjevení prostřednictvím Krista předal apoštolům a jejich nástupcům – církvi. Na základě moci učitelského úřadu církev přesně určila rozsah biblického kánonu a její výklad. Církev se nestaví nad bibli, ale do jejích služeb, aby byla správně vykládána a její obsah nebyl k překrucování. K tomu by došlo, kdyby bible byla svěřena úsudku jednotlivce. Ani papež nemůže vykládat Písmo a tradici sám, ale jen jako hlava církve a ve spojení s církví. Máme tím větší jistotu pravdy, čím více čteme Písmo jako členové církve ve spojení s biskupy sjednocenými s papežem. Oni totiž jako apoštolové mají příslibenou zvláštní

pomoc Ducha sv. k výkladu a předávání Božího zjevení (Mt 28, 19–20).

Na počátku utváření samotného kánonu záleželo na tom, jakou autoritu měly jednotlivé knihy u význačných biskupů do 5. stol. – u církevních otců. Potom až do zač. 16. stol. nebylo pochyb, které knihy patří do kánonu, proto nebyl oficiálně vyhlášen. Nástupem protestantismu na zač. 16. stol., který vyloučil některé knihy z dosavadního kánonu, vyhlásila církev oficiálně na Tridentském koncilu (1545 – 1563) úřední seznam knih Písma svatého.

Apoštolská tradice

Ne všechno, co apoštolové přijali z Ježíšova učení a příkladu a čemu se naučili od Ducha svatého, je zapsáno v NZ. Toto je předáváno od apoštolských dob tradicí – ustanoveními a životem církve. Tak život církve neméně než její učení uchovává a ohlašuje Boží slovo.

Tato tradice výrazně ukazuje, jak se má rozumět Písmu. Není s Písmem svatým v rozporu, ale ve vzájemném těsném spojení a sdílení. Obojí má stejný pramen – Boží zjevení. Tradice a Písmo sv. zpřítomňují v církvi Krista.

Boží zjevení a jeho předávání v dějinách církve

Církev od počátku podle Kristova příkazu (Mt 28, 19–20) se snaží šířit a předávat Boží zjevení dále všem lidem na světě. Apoštolové byli první misionáři a hlásali Boží slovo hlavně na území římské říše. Postupně se křesťanství dostalo díky misionářům do všech zemí. I dnes se hlásá Boží slovo v těchto zemích a tam, kde doposud neproniklo.

Naše účast na předávání Božího zjevení

I my osobně se máme snažit tam, kde žijeme, hlásat Boží slovo. V první řadě se nesmíme za svou víru stydět. Naše země sice má křesťanské kořeny, ale dnes většina lidí u nás nejenže nevěří v Boha, ale nemá základní správnou představu o Bohu. Je třeba využít každé příležitosti mluvit o Bohu a o všem, co s ním souvisí. Nebát se, že budu vypadat divně. Mladí lidé debaty na toto téma berou naprosto normálně. Je třeba bourat různé falešné představy a předsudky o Bohu, Ježíši Kristu a církvi.

I my, jako apoštolové, musíme předávat Boží zjevení nejen ústně, ale také příkladem svého života. Každého z nás poslal Bůh na tento svět se zvláštní částí své pravdy, kterou jako zprávu máme doručit lidem okolo nás. Nikdo jiný nemůže říci světu tu pravdu, kterou nám Bůh svěřil do rukou. Každý z nás je ke svému úkolu plně vybaven. Každý z nás má tedy být živým Božím obrazem, ve kterém lidé mohou uvidět „kousek“ Boha.

Apoštolové s nadšením předávali poklad víry všem lidem, protože jim Boží slovo a jeho zachovávání přinášelo radost. Měli osobní vztah k Ježíši a Duchu svatému. Máme-li také předávat Boží slovo, musíme být v tomto podobní apoštolům.

Problematická místa

Katolické církvi je vyčítáno, že je nad Písmem svatým.

Odpověď: viz odstavec církev a bible.

Dějiny církve – misie (nevhodné předávání Božího zjevení)

Dobytelé zámořských zemí (Střední a Jižní Amerika) v 16. stol. používali k podmanění domorodého obyvatelstva často hanebné a kruté metody. Vždycky s sebou přivázeli misionáře. Spojení dobývání se šířením křesťanstvím bylo velice nešťastné. Nedošlo ke splynutí křesťanství s domorodými kmeny a kulturami.

V 17. stol. v Indii a Číně jezuité úspěšně šířili křesťanství, protože dovolili obráceným, aby si podrželi své zvyklosti, pokud nebyly přímo pohanské. Dominikánští a františkánští misionáři z Indie a Číny žalovali na jezuity v Římě, že zašli v přizpůsobování domorodcům příliš daleko. Řím pod vlivem dalších okolností toto přizpůsobování ostře zakázal. Tato krátkozrakost znamenala konec misie ve východní Asii. Od té doby se zde křesťanství prosazuje velice problematičky.

Příběhy

Ten, kdo Boží slovo přijme, ten ho předává s radostí dál

Jednou jeden vesničan energicky zabušil na těžká dubová vrata kláštera. Když bratr vrátný otevřel, vesničan se usmál a ukázal mu nádherný hrozen vína.

„Bratře vrátný,“ oslovil mnicha, „víš komu chci darovat tento hrozen vína, který je nejkrásnější z celé vinice?“

„Asi našemu představenému nebo nějakému otci z kláštera.“

„Ne, ne. Tobě!“

„Mně?“ Bratr vrátný zčervenal radostí. „Ty ho chceš darovat právě mně?“

„Jistě, protože jsi se mnou jednal vždycky přátelsky a pokaždé jsi mi pomohl, když jsem něco potřeboval. Chci ti tímhle hroznem vína udělat radost.“

Ta jednoduchá a ryzí radost, která se zrcadlila bratru vrátnému v očích, ozářila také vesničana.

Bratr vrátný si položil hrozen vína tak, aby na něj dobře viděl, a díval se na něj celé ráno. Byl to opravdu nádherný hrozen. A tu ho něco napadlo: „Proč bych ten hrozen nedonesl otci opatovi, abych udělal radost také jemu?“

Vzal hrozen a zaklepal u opata.

Otec opat se upřímně zaradoval. Ale vzpomněl si, že v klášteře je jeden starý nemocný bratr, a pomyslel si: „Donesu mu hrozen, a tak se chudák trochu potěší.“ Hrozen vína tedy putoval dál. Ale nezůstal dlouho v cele nemocného bratra. Toho napadlo, že by tím hroznem potěšil bratra kuchaře, který se celé dny potí u kamínek. A tak mu hrozen poslal. Ale bratr kuchař ho daroval sakristiánovi, ten ho zase donesl nejmladšímu bratrovi z kláštera a ten ho dal dalšímu a ten zase dalšímu. Nakonec hrozen, který putoval od bratra k bratrovi, skončil u bratra vrátného. (Aby mu přinesl trochu radosti.)

Boží slovo nestačí jen číst a kázat, ale hlavně žít

Po dlouhé době společného života v rozjímání a studiu se měli tři mnichovi žáci vydat do světa za svým posláním.

Za deset let přijeli svého učitele navštívit.

Staříčkový mnich jim řekl, aby se posadili kolem něj, protože už nemohl chodit. Každý mu začal vyprávět, co prožil.

„Já jsem napsal spoustu knih a prodal jsem miliony výtisků,“ prohlásil první se stopou pýchy v hlase.

„Zahltil jsi svět papírem,“ odpověděl učitel.

„Já jsem kázal na tisíci místech.“

„Ty jsi zahltil svět slovy,“ řekl na to učitel.

Pak promluvil třetí: „Přinesl jsem ti polštář, aby sis na něj mohl položit bolavé nohy,“ řekl.

Učitel se usmál: „Ty jsi našel Boha.“

Důležitost lásky pro předávání Božího slova

Jedna řeholnice v misií pečlivě ošetřovala odpudivé rány malomocného člověka. Usmívala se přitom a povídala si s nemocným, jako by to byla nejpřirozenější věc na světě.

Mezi řečí se nemocného zeptala:

„Věříš v Boha?“

Nemocný se na ni dlouze zadíval a odpověděl: „Ano, teď věřím v Boha.“

Aktivita

Štafeta

- Přenášení věcí (kostek) řetězem lidí, kteří věc předávají.
- Každá skupina má za úkol postavit řadu z předmětů, které postupně porážejí jeden druhý (jako např. řada kostek domina). Záleží na fantazii skupiny jak bude řada dlouhá, kudy povede, jaké předměty se jim podaří do řady zapojit. Důležité je, aby poražením prvního předmětu vlna doběhla až na konec řady.

Tichá pošta

Při hře tichá pošta dochází ke zkomolení zprávy – pouze lidský faktor.

Při předávání Božího slova pomáhá lidskému úsilí i Duch svatý, aby se Boží slovo předávalo pravdivě a nezkresleně.

Předávání poselství slovem

Hrají 2 družstva. Členové jsou rozmístěni v terénu po 150 krocích. První z družstev dostanou poselství (delší citát – odstavec z bible). Je třeba ho postupně ústním předáváním co nejrychleji a nejpresněji doručit poslednímu.

Předávání poselství tělem

Hrají skupiny po 3–5 lidech. Každá dostane větu typu: „Hleďte poklad ve 4 hodiny odpoledne pod kaštanem v parku.“ (Věta obsahuje podmět, přísudek, čas, místo, předmět.)

Sdělení této věty mají za úkol předat ostatním skupinám bez použití jediného slova. Skupiny přijímající sdělení mohou vznést dotaz, když nechápou, ale zase jen beze slov.

Literatura

Katechismus katolické církve, Zvon 1995, str. 36 – 41

Dokumenty II. vatikánského koncilu, Zvon 1995, str. 112 – 114

Josef Krejčí, Slovo Boží, Řím – Křesťanská akademie 1971, str. 43 – 54

Písničky

Hosana I. Tolik planých slov
Otevřme Písmo

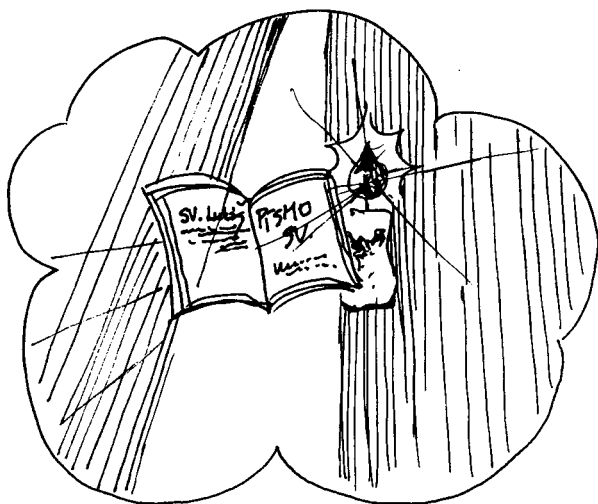
Hosana II. Bible

Modlitba

Pane Ježíši, ať tvá matka Panna Maria, která Boží slovo v mysli zachovávala a rozvažovala o něm, je nám vzorem pro naslouchání Božímu slovu a svatí apoštolové ať se za nás přimlouvají, abychom správně hlásali tvé evangelium.

Úkoly

Naučit se nazpaměť nějaký příběh z bible nebo jiný neznámý příběh (např. z knížky Příběhy pro potěchu duše) a umět ho druhým poutavě vyprávět – předat.

4. Církev je pro všechny lidi

Člověk může přijít k Bohu pouze skrze Ježíše Krista. Ke Kristu lze přijít právě skrze církev. Ježíš přišel zachránit všechny lidi. Proto ani církev není do sebe uzavřenou skupinou, je otevřena a nabízí spásu všem lidem bez ohledu na jejich kulturu, rasu či mentalitu.

Bůh hledá cestu k člověku

Bůh stvořil člověka, ten však neposlechl a hříchem ztratil cestu k Bohu. Bůh ale hledá opět cestu k člověku, aby člověk mohl poznat Boha a tak byl šťastný.

Bůh si proto vyvolil izraelský národ a skrze něho se přiblížil člověku, jak jen to šlo. Ne že by izraelský národ byl dokonalejší nebo lepší než ostatní národy, ale Bůh potřeboval cestu, jak nám dát spásu. Nešlo to hned. Izraelský národ musel hodně a dlouho putovat, než k němu mohl přijít Ježíš a spasit nás.

Ježíš je cesta

Ježíš přišel na svět, stal se člověkem, žil podle toho, jak si přál Bůh, a nakonec zemřel na kříži. Smrt na kříži podstoupil proto, že nás miloval a věděl, že nás svou smrtí zachrání. Bůh nechce spásu jenom pro někoho, ale pro všechny. Ježíš skutečně vykoupil všechny lidi. Ty, co žili před ním i po něm, i ty, co se teprve narodí kdekoliv na světě. Všichni jsou pozváni Boží láskou. A protože církev je Kristovo tělo a on je jeho hlava, musí být všichni pozváni do církve. Úplně každý odkudkoliv na světě, jakéhokoliv věku má v církvi své místo, a dokonce i svůj úkol.

Co znamená, že jsme katolíky?

Označení „katolík“ neznamená jen odlišnost vůči evangelíkům, pravoslavným nebo anglikánům. Toto slovo znamená „všeobecný“. Církev je ve své nejhlubší podstatě všeobecná. Od chvíle svého zrození o Letnicích je církev otevřená pro všechny národy, rasy, jazyky, národnosti. Skutky apoštolů považují za důležité tyto nově přichozí vypočítávat: Parthové, Médové, Elamité... Přicházejí odevšad. Skupina Galilejců, apoštolů, se

rozrůstá, protože prostřednictvím jejich kázání radostné zvěsti je oheň Ducha nesen až na konec světa.

Katolicita je darem Ducha

Kdyby církev nebyla katolická, byla by pouhou omezenou skupinou, do sebe uzavřenou společností nebo stranou lidí, kteří se sešli, protože se k sobě hodí. Církev, jak ji utváří Bůh, je však povolána k tomu, aby se otevřela všem a aby se stala společenstvím všech lidí v Ježíši Kristu.

Být katolíkem znamená být otevřeným, ne být uzavřen do sebe, do svého obzoru, svých zvyků a způsobu myšlení. Znamená to ve jménu evangelia se vroucně zajímat o všechny lidi, ať je jejich mentalita, prostředí a kultura jakákoli. Vždy víme, že radostná zvěst evangelia je určena všem. S touto vroucností žijme v bratrském společenství se všemi církvemi.

Srdce, které je naplněno vírou, nadějí, které plane láskou ke všem a které se nespokojí pouze tím, nač je zvyklé a co zná, je darem Ducha. Ale tento dar je svěřen každému křesťanu, protože žádný nebyl pokřtěn jen sám pro sebe. Křtem má člověk účast na poslání církve, kterou Pán poslal ke všem národům.

Závaznost církevních příkázání

Je mi ponecháno na vůli praktikovat svou víru podle vlastního individuálního svědomí? Křesťan je ten, kdo svou víru žije společně s druhými: ve svém svědectví pro spravedlnost, ale také v modlitbě, bohoslužbě a ve svátostech. Bohoslužebná shromáždění umožňují, aby církev vystupovala viditelně a aby se posilovala ve své víře jakožto společenství.

Mimo církev není spása?

Existuje jeden matoucí výraz: „Samospasitelná církev“. Co se tím rozumí? Bůh chce, aby všichni lidé byli zachráněni a došli věčné spásy (1 Tim 2, 4). Avšak člověk nemůže dojít k Bohu sám od sebe. Známe jen jediného prostředníka mezi Bohem a lidmi – Krista (1 Tim 2, 5). On je soutěskou, která vede k Bohu. Mimo něj neexistuje žádná jiná cesta ke spáse. A proto nikdo nikdy nemůže být zachráněn po svém. Všichni, kteří docházejí záchrany, docházejí jí skrze Krista, i když o něm nikdy nic

neslyšeli. On sám o sobě říká: „*Nikdo nepřichází k Otci, než skrze mne.*“ (Jan 14, 6) Jestliže však Kristus dále žije ve své církvi a skrze ni rozděljuje milost vykoupení lidem, pak *bez této církve není žádná možnost být spasen.*

To zdůrazňuje i Luther ve svém Velkém katechismu: „Mimo církev nikdo nemůže přijít ke Kristu.“ Sám Kristus zdůrazňuje nutnost víry a křtu pro spásu, a tím i nutnost existence církve, do níž jsme křtem začleňováni. Už Cyprián z Kartága († 258) proto razí větu: „*Mimo církev není spásy.*“ To však neznamena – musíme to ještě jednou zdůraznit – že člověk, který žije bez vlastní viny mimo církev, bude navěky zavržen. Je dogmatem církve, že žádný člověk nezahyne bez vlastní viny. Avšak většina lidí mimo církev se nikdy necítila církví oslovena, že by je to zavazovalo, jsou tedy bez viny. Věřící žid, mohamedán, hinduista nebo buddhista, který žije podle své víry, který čestně a poctivě hledá Boha, může dojít věčné spásy. To platí i o lidech, kteří nedošli ani poznání Boha, dokonce o ateistech, když se pokoušejí správně žít a dělat to, co jim předpisuje jejich svědomí.

Ale všichni, kteří žijí mimo viditelné společenství církve a dosáhnou věčné spásy, dosáhnou ji skrze církev. Tím, že hledají Boží vůli, směřují ke Kristu a církvi, a skrze ně dostávají milost vykoupení. Místo „mimo církev není spásy“ bychom proto raději řekli: „Bez církve není spásy.“ To je správně pochopený smysl výrazu „samospasitelná církev“.

K čemu jsou misie?

Jestliže spásy mohou dojít (samozřejmě skrze církev) i lidé, kteří nic nevědí o Kristu a jeho církvi, proč pak vůbec ještě konat misie?

Kristus chtěl uspořádat společenství. V ní má být lidem ve svátostech k dispozici jeho milost, kterou člověk stojící mimo církev postrádá. V církvi se Bůh všem plně nabízí. Křesťanská víra dává možnost nalézt pro životní cestu více světla a síly. Proto dal Kristus příkaz: „*Jděte do celého světa a uče všechny národy!*“ (Mt 28, 19). Nemůžeme proto říci, že je lhotejné, zda člověk patří k církvi, že hlavní věcí je, že jsme zachráněni.

Křest – brána do církve

Vstup do církve si nemůžeme nijak zasloužit. Není to tak, že když je někdo hodný, tak do církve patří víc než ten, kdo tak hodný není. Ale můžeme církev odmítnout. Je to stejné jako s Kristem. Když nebudeme věřit, že on nás vykoupil, nemůže nám jeho oběť pomoci. Když nevěříme v církev, nemůže se pro nás stát cestou k Bohu.

Když ale chceme a věříme, stáváme se Božími dětmi. To se děje při křtu. Křtem se staneme údě Kristova těla, připojíme se k němu a tím se stáváme církví. Je to nejjistější cesta k Bohu. Dostává se nám svátostí, jsme živení chlebem eucharistie a slovem Písma svatého a tak rosteme a zrajeme, stále víc poznáváme Boha, jeho lásku a jeho církev.

A co ti, co nejsou pokřtěni?

Ti, co o Bohu a jeho církvi nikdy neslyšeli, do církve nepatří? Řekli jsme si, že křest je nejjistější cesta do církve a církev nejjistější cesta k Bohu. Tou cestou v církvi je Ježíš a nikdo nemůže jít jinak, než skrze něho. To ale neznamená, že ten, kdo žije mimo církev a nemá na tom vinu, je na věky zavržen. Jenom vlastní vinou můžeme být zavrženi, ne však z neznalosti. Proto, kdo hledá dobro a snaží se žít správně, i když o Bohu nikdy neslyšel, hledá vlastně jeho, a tak přichází ke spáse. I když je třeba žid nebo mohamedán nebo i nevěřící. Bůh je všemohoucí a možná může mít pro někoho své cesty. Církev je totiž i tajemství a my nejsme schopni všechno pochopit, ale jsme si jisti, že toho, kdo hledá dobro, si Bůh přivede do církve ke Kristu a tím i ke spáse.

Musíme hlásat spásu všem lidem

Jak vidíme, ze křtu pro nás vyplývá velký zisk. Církev si moc dobře uvědomuje, jaký nezasloužený dar od Boha dostává: svátosti, ve kterých dostáváme sílu ke správnému životu, Boží slovo a učení církve, abychom lépe chápali, co máme dělat. To lidé, kteří nejsou v církvi, nemají. Ti, kteří v církvi jsou, moc dobře vědí, že tyto dary jsou pro všechny lidi, a proto je třeba nabídnout všem lidem. Sám Ježíš nám to přikázal: „*Jděte do celého světa a uče všechny národy!*“ (Mt 28, 19). V historii

církve se našlo už mnoho lidí, kteří opustili svůj domov a šli k lidem, kteří Boha neznají, aby jim ho zvěstovali. A možná blízko nás žije někdo, kdo Boha nezná, a možná my se můžeme stát cestou. Takže nemusíme zrovna opouštět domov, ale musíme dát takové svědectví, aby lidi kolem nás Boha poznat chtěli. On sám nám v tom určitě pomůže.

Problematická místa

Mimo církev není spásy. Když se hovoří o tomto tématu, často se u mládeže projeví strach o kamarády nebo příbuzné, kteří se nehlásí k církvi, nebo nespravedlnost, že často pokřtění křesťané žijí hříšněji než někteří nevěřící, a přesto církev učí, že mají spásu blíž. V takovýchto případech je třeba zdůraznit, že Bůh se dívá na srdce těchto lidí a jenom on sám ví, kdo je mu blíž. Je to především on, kdo povolává a dává spásu a až potom jsou naše ubohé lidské úsudky. Ale i přesto ten, kdo o církvi ví a vědomě ji odmítá, se může Bohu vzdalovat, i když to třeba nechce. Jsme příliš nedokonalí, abychom mohli jít k Bohu sami.

Příběhy

Honza, Petr a Jirka byli kamarádi. Dokonce bydleli v jedné ulici a tak se mohli vidět každý den. Jako všichni kluci hráli fotbal a moc se jim líbilo, když se pořádně vyřádili. Kromě toho chodili do jednoho sportovního oddílu běhat a potom se účastnili různých závodů. Určitě to znáte, pokud chce člověk vyhrát v běhu, musí trénovat. A tak si kluci asi tak dvakrát do týdne dávali pořádně do těla. Jejich trenér byl opravdu výborný chlapec, trénoval každého, kdo se přihlásil, kluky i holky a měl dost trpělivosti i pro toho, komu to zrovna moc nešlo.

Jednou se vraceli domů z tréninku, ale jenom Honza a Petr. Jirka s nimi nebyl.

„Dneska Jirka zase nepřišel a příští týden je závod,“ povídá ustaraně Petr.

„Jo, říkal, že jde do kina a dnes to hrají naposled,“ odpověděl Honza docela klidně.

Petr s sebou trhl: „No a co bude se závodem? Bez tréninku to je akorát ostuda.“

Jirka se podíval na Petra, jako by chtěl říct něco důležitého, a pak povídá:

„Víš, já už na ty tréninky taky chodit nebudu, je to tam pořád stejný, v podstatě můžu trénovat i sám. Budu běhat tak, jak se mi to nejlíp hodí a ušetřím tím čas.“

Petr zůstal jako omráčený. Už má za sebou nějaký ten závod i nějakou tu výhru a moc dobře ví, že bez tréninku, bez trenéra a bez kamarádů v oddíle by to nešlo. Dál už si moc nepovídali, jako by nebylo o čem. Když došli k domu Honzy, tak se rozloučili a Petr pokračoval sám, dnes smutnější než obvykle.

Všichni tři se opět sešli až na závodech. Bylo nádherné odpoledne plné sluníčka. Na startu se to jen hemžilo opálenými kluky. Byli ve výborné náladě, i když plní napětí. Tak to před startem bývá. Přesně v půl třetí startovala jejich kategorie. Trenér jim dával poslední rady. Jak si mají šetřit síly na poslední úsek, nebo že mají běžet klidně, ale vytrvale. Po nástupu na start následoval výstřel ze startovní pistole, nohy všech začaly kmitat a jako střely vyrazily vpřed. Kluci měli před sebou celkem tři kolečka tratě. Ze začátku byli dost nahusto, ale ve druhém kolečku už běželi víc za sebou. Petr začal pociťovat únavu. Dobře věděl, že to musí překonat, pak chytne druhý dech a bude vyhráno. Najednou si ale všiml, že na kraji tratě někdo leží. Byl to Jirka. Polilo ho horko: „Jirko, slyšíš mě Jirko, co se ti stalo?“ Jirka byl úplně zelený: „Je mi špatně, točí se mi hlava,“ odpověděl sotva slyšitelně. Petr nevěděl, co má dělat. Chtěl vstát a rozběhnout se za trenérem, ale málem do něho narazil, protože ten už běžel k oběma chlapcům.

„Běž, Petře, utíkej, ještě to můžeš dohnat, já se o něho postarám.“ Petr se rozběhl a opravdu ještě předběhl některé kluky, dokonce i Honzu. Honza totiž téměř jedno a půl kola vedl, ale potom mu jaksi došly síly a téměř všichni ho předběhli. V cíli si teď podávali upocené ruce a blahopřáli udýchaným vítězům. Petr sice nevyhrál, ale byl se svým výkonem spokojený, i trenér ho chválil a říkal, že příště to určitě vyhraje. Byl tam i Jirka. Barvu měl normální a hlas taky jako dřív: „Promiň, Petře, já jsem tě zdržel.“

„Ty za to přece nemůžeš,“ snažil se ho omluvit Petr.

„Ale můžu. Nechodil jsem na tréninky a nejsem dost vytrénovaný. Bylo to jasné, že to nemohu uběhnout.“

Petr byl smutný, nevěděl, co má říct.

Jirka pokračoval: „Mluvil jsem s trenérem, říkal, že musím zase trénovat a budu moct zase závodit, já už se na ty tréninky moc těším.“

Do Petra jako když střelí: „No to je úžasný, náš trenér je prostě borec.“

A hned se po něm začal ohlízet. Stál jenom pár kroků stranou a povídal si s Honzou. Honza něco horlivě přikyvoval. Trenér se právě ohlédl a kluci přišli blíž. Trenér všechny tři poplácal po rameni, pak se na ně dlouze zadíval a řekl: „Jste kamarádi a to se mi na vás vždycky moc líbilo. Zůstaňte jimi dál. Pomáhejte si navzájem. Teď už všichni tři víte, že pokud chcete běhat, musíte i trénovat, v tom vám poradím já. Vy musíte ale na tréninky chodit a držet pohromadě, to vám pomůže překonat překážky.“

Tak jako pro kluky bylo těžké závodit, jestliže netrénovali, tak se může pro člověka stát těžké nechat se spasit, když odmítá církev nebo chce jít vlastní cestou.

Všichni jsou krásní

Sotva přijeli na chalupu, maminka čtyřletého Marka začala vyhánět pavouky, kteří si udělali pavučiny opravdu všude.

„Malé pavoučky nevyháněj,“ ozval se Marek.

Maminka na to: „Copak nevidíš, jak jsou oškliví?“

„Ale pro svoji maminku jsou tolik hezcí,“ odpověděl Marek.

Možná že v sobě nenajdeme, co by se nám na nás líbilo, ale pro Boha je každý z nás tím nejkrásnějším stvořením na světě.

Jak se pozná, že už skončila noc a začal den?

Guru se zeptal svých žáků, jak se pozná, že už skončila noc a začal den.

Jeden soudil: „Když v dálce uvidíte zvíře a poznáte, jestli je to kráva nebo kůň.“

„Ne,“ pravil guru.

„Když vidíte v dálce strom a poznáte, jestli je to fíkovník nebo mandlovník.“

„Zase špatně,“ zhodnotil guru.

„Podle čeho tedy?“ byli zvědaví žáci.

„Když se podíváte do tváře kteréhokoli muže a poznáte v něm bratra, když se podíváte do tváře kterékoli ženy a uvidíte v ní sestru. Když se vám tohle nepodaří, je stále noc, a ☐ je slunce na nebi kdekoli.“

U Boha je pořád den, všichni jsme jeho děti, proto bratři a sestry. Církev je znamením věčného Božího dne.

Aktivita

1. Koláž

Doba asi 30 min.

Potřeby: veliký arch papíru připevněný na zdi, nůžky, lepidlo, fixy, staré obrázkové časopisy, meditativní hudba.

Děti mají za úkol najít a vystříhnout z časopisů nejrůznější obrázky lidí a přilepit je na papír kolem nějakého symbolu Krista (nejjednodušší je kříž, ale lepší je něco, co vyjadřuje Krista živého). Každý má právo tam nalepit koho chce. Společně si pak můžeme sednout a podívat se na to, jak jsou do církve pozvaní opravdu všichni.

2. Dopis kamarádovi

Potřeby: Tužku a papír.

Děti mají za úkol napsat dopis nevěřícímu kamarádovi na některé z probraných témat.

Literatura

Katechismus katolické církve:

Kdo patří do katolické církve? 836 – 845

Mimo církev není spásy 846 – 848

Misie požadavek všeobecnosti církve 849 – 856

Katechismus katolické církve – na konci je *předmětový rejstřík* a tam pod heslem *církev* najdete spoustu odkazů na tato témata.

Dokumenty II. vatikánského koncilu:

Věřoučná konstituce o církvi – *Lumen gentium* – II. kapitola

Boží lid, celá kapitola zvlášť ☐ pak odstavec:

č. 13 Všeobecnost neboli katolickost jediného
Božího lidu

č. 14 Katoličtí věřící

č. 15 Vztahy církve ke „křesťanům nekatolíkům“

č. 16 Nekřesťané

č. 17 Misijní ráz církve

Dekret o ekumenismu – *Unitatis redintegratio* – I. kapitola
Katolické zásady o ekumenismu

odstavec: č. 2 Jednota a jedinnost církve

č. 3 Vztah odloučených bratří ke katolické církvi

č. 4 Ekumenismus

Naše víra – Sborník úvah o katolické víře (Zvon 1990).

kapitola: č. 9 církev

č. 11 církev a církve

Dar víry – výklad katolického učení pro dospělé (Zvon 1994)

Písničky

Hosana I. Abba Otče
Dnes ve tvém stojíme domě
Jdeme k Otci s jeho Synem
Stále, stále
Rozdávajme lásku

Hosana II. Pán volá nás
Zvěstuj dál Boží lásku
Všichni jsme jedno tělo

Modlitba

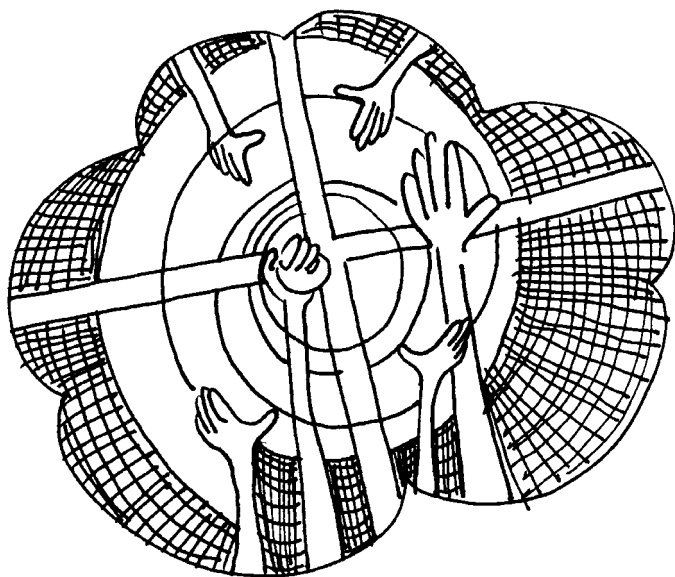
Modlitba podle Žalmu 84. (Pokud se nepřednášejí díky, přednese se tato modlitba s tichým doprovodem kytary a potom se zpívá písnička Vše, co mohu dát.)

Jak je tvůj příbytek milý, Hospodine zástupů! Má duše zmírá steskem po Hospodinových nádvořích, mé srdce i mé tělo plesají vstříc živému Bohu. Vždy i vrabec si přístřeší najde, vlaštovka si staví hnízdo, jak by svá mláďata uložila. Blaze těm, kdo bydlí ve tvém domě, mohou tě vždycky chválit. Blaze člověku, který hledá sílu v tobě, jeho život je ustavičné stoupání, pokračuje stále s novou silou.

Hospodine, slyš modlitbu mou, učiň, a□ cítím tvou přítomnost a něhu tvého pohledu. Jeden den u tebe je lepší, než-li tisíce jinde.

Úkol

Všichni členové chaloupky mohou udělat něco prospěšného buď v okolí chaloupky, nebo pro lidi, kteří žijí v blízkosti, pro sousedy apod.

5. Církev je svatá

Skutečně svatý je pouze Bůh. Od něj je jakákoliv svatost na tomto světě odvozená. Církev je svatá, protože její hlavou je Bůh a člověk – Ježíš Kristus, který s ní tvoří tajemnou jednotu. Proto můžeme o církvi říci, že je svatá, i když všichni její členové svatí nejsou.

1. Jen Bůh je svatý

Když chceme mluvit o svatosti a zamyslet se nad tím, co to vlastně je, musíme jít ke zdroji – k Bohu. Jen Bůh je skutečně svatý. Znamená to, že v něm je plnost všeho dobra. Každou hodnotu, které si vážíme nebo o kterou usilujeme, v Bohu najdeme naplno – v nekonečné míře. V Bohu je také plnost života. Bůh je život sám a dárce života. Každá naše dobrá vlastnost má svůj pramen v Bohu.

Naše svatost je odvozená od Boží

Když Bůh stvořil člověka, udělal ho ke svému obrazu. Dal mu schopnosti a dobré vlastnosti, jako je má on sám, i když v omezené míře. Když Bůh stvořil člověka, viděl, že je to dobré. Proto můžeme říci, že všechno dobré v nás vychází od Boha. Bůh nás stvořil svaté, protože je sám svatý. Člověk byl stvořen jako jeho obraz, tedy i jako obraz jeho svatosti.

Člověk však zneužil svou svobodu, vpustil do svého života hřích a zlo, a přestal být svatý – omezil své dobré vlastnosti a schopnosti. Tím se vzdálil od své původní svatosti, v jaké ho stvořil Bůh. Bůh se snažil po celé dějiny spásy navrátit člověka do stavu svatosti.

2. Ježíš Kristus – svatý Bůh a dokonalý člověk

Jako vrchol Boží lásky k nám se sám Boží syn stává člověkem a přichází mezi nás. Jeho utrpení, smrt na kříži a zmrtvýchvstání nás zachraňuje od smrti a otevírá nám věčný život. Dostáváme znova šanci být svatí. Ježíš Kristus je nejen dokonalý člověk, ale i pravý Bůh. On je skutečně a naplno Svatý, a proto nám může svatost znovu vrátit.

3. Církev je svatá díky své hlavě Ježíši Kristu

Ježíš Kristus nám stále zprostředkovává spásu a milost od Boha. Používá k tomu církev – společenství spásy. Ježíš je ten, na kterém má celá církev svůj základ – on ji udržuje při životě tím, že jí posílá Ducha svatého. Říkáme, že Ježíš Kristus je hlavou církve. Protože je hlava církve svatá, posvěcuje (dělá svatou) celý zbytek církve. Každý, kdo je členem církve, má napojení na její svatost.

Proto říkáme, že církev je svatá, i přesto, že mnoho jejích členů je hříšných a nedokonalých.

Jaká má být naše svatost?

Na mnoha místech písmo čteme, že Bůh nás volá ke svatosti. Zamysleme se nyní, k čemu nás Bůh vlastně pozývá. Co znamená být svatý?

Zadívejme se na Boha a jeho svatost. Vidíme u něho plnost dobra a života. Také my jsme pozvaní k tomu, abychom prožívali svůj život naplno a dobře. Jsme stvoření podle Božího obrazu a jsme uděláni tak, že nejhlubší radost nám může přinést jen život pro druhé – pro Boha a lidi kolem nás. Tento život s Bohem nám přináší mnoho bohatství a vztah k lidem nás otevírá Bohu. Žít pro druhé a pro Boha lze mnoha různými způsoby – každý člověk si může vybrat ten svůj, který je naprosto originální.

Jakmile se rozhodneme pro tento život, odpovíme na to, co nám Bůh nabízí a vydáme se po této cestě, zjistíme, že to nejde snadno. Začne nám něco překážet. To něco jsou hříchy a nedokonalosti, které každý z nás má. Usilovat o život s Bohem a s druhými naplno znamená tedy také neustále se potýkat s tím, co nás omezuje a překáží nám.

Jak usilovat o svatost?

Jestliže chceme jít po cestě k plnému opravdovému životu vytrvale, musíme neustále hledat cestu, směr, kudy dál a pomůcky, které nám pomohou kráčet stále blíže k Bohu a lidem. Na prvním místě je to modlitba, která je pro nás prostor, kde se můžeme setkat s Bohem. Také si můžeme vybrat někoho, kdo bude naším přítelem a bude nám radit, jak kráčet dále, jak překonávat

těžkosti. Může to být kmotr, kněz nebo někdo starší, ke komu mám důvěru a vím, že je moudrý a rozumí mi. Můžeme také přemýšlet, jak šli lidé přede mnou a brát si z nich příklad. Takovými lidmi jsou svatí a na prvním místě mezi nimi Panna Maria. Ti jsou pro nás příkladem jak odpovídat na Boží pozvání a jak překonávat těžkosti, protože světci jich museli překonat spousty. Můžeme je prosit o přímluvu, podobně jako prosíme jeden druhého o modlitbu, vždy □ svatí patří do stejného společenství jako my a mohou Boha prosit podobně jako my.

Don Bosco radil chlapcům v oratoři, kteří chtěli žít svatě: „Buď veselý, plň si dobře své povinnosti, buď s druhými a buď také pro druhé.“ Tato rada je velmi dobrá i pro nás. Náš život stojí na každodenních maličkostech a drobných úkolech, které máme na starost, a □ už ve škole nebo doma, či mezi kamarády. Hrdinské činy rostou z každodenního všedního poctivého života, stejně jako špičkové sportovní výkony vyrůstají z perného neustálého tréninku.

Problematická místa

V každé době byly jiné představy o svatosti. Příklady svatých z minulosti někdy mohou vyvolat rozpaky. Je potřeba přemýšlet, jaký ideál a jaké hodnoty sledovali svatí kdysi a jaké hodnoty jsou pro nás nejdůležitější dnes.

Svatost členů nerovná se pravdivosti nauky. Máme svým životem svědčit o tom, že jdeme v životě správným směrem, ale to, že jsou členové církve, kteří třeba někoho svým chováním pohoršují, neznamena, že to, v co věříme a na co jsme v životě vsadili, je nesmysl. Svou víru opíráme o Boha, jak nám ho zjevil Ježíš a ne pouze o lidi.

Příběhy

Z rad zkušeného ďábla

Můj drahý Tasemníku,

s velkou nelibostí se dovídám, že Tvůj pacient se stal křesťanem. Nedělej si naději, že bys unikl příslušným trestům; vždy □ ve svých lepších okamžicích by sis to snad ani nepřál. Teď ale musíme udělat všechno, co je v našich silách. Nemusíme zou-

fat; stovky podobných dospělých konvertitů jsme dokázali po krátkém pobytu v táboře Nepřítele znovu získat a teď jsou tady u nás. Všechny pacientovy duševní i tělesné zvyky jsou ještě na naší straně. Jedním z našich velkých spojenců teď je církev sama. Aby nedošlo k nedorozumění: tím nemyslím církev jak ji vidíme rozepjatou celým časem a prostorem, zakořeněnou ve věčnosti a strašnou jako armáda s vlajícími prapory. Přiznávám, že to je pohled, který nedělá dobře ani našim nejtroufalejším pokušitelům. Ale něco takového lidé naštěstí vůbec nevnímají. Tvůj pacient vidí jen napolo dokončenou novogotickou budovu na nové stavební parcele. Když zajde dovnitř, uvidí místního zelináře, jak k němu chvátá s úlisným výrazem ve tváři, aby mu podal jakousi ohmatanou knížečku liturgie, které ani jeden ani druhý nerozumí, a k tomu ještě nějaký potrhaný zpěvníček pobožných písní, většinou špatných a velice drobně vytištěných. Když si sedne do lavice a rozhlédne se kolem sebe, uvidí přesně ty své sousedy, kterým se dosud vyhýbal. Na ty sousedy musíš klást velký důraz. A□ jeho mysl stále přelétá mezi výrazy, jako je „Tělo Kristovo“, a mezi skutečnými tvářemi v nejbližší lavici. Samozřejmě, že skoro nezáleží na tom, jací lidé tam sedí; někteří z nich mohou být i velkými bojovníky na straně Nepřítele. Tvůj pacient – díky Našemu Otci v Hlubínách – je přece hlupák. Pokud některý z jeho sousedů zpívá falešně, vržou mu boty, má dvojitou bradu nebo výstřední šaty, Tvůj pacient snadno uvěří, že i to jejich náboženství musí být nějak směšné. Víš, v tomto stádiu má o křesťanech představu zdánlivě duchovní, ale ve skutečnosti z velké části jen pitoreskní. Mysl má plnou tóg, sandálů, zbroje a bosých nohou; i to, že lidé v kostele mají moderní šaty, mu působí potíže, i když ovšem jen mimovolně. Nedovol, aby si to někdy jasně uvědomil; a□ se nikdy sám sebe nezeptá, jak si je vlastně představoval. Když teď jeho mysl dokážeš udržet zamlženou, budeš se moci celou věčnost bavit tím, že mu budeš všechno vyjasňovat tím zvláštním způsobem, který je možný jen v Pekle. A pak usilovně pracuj na zklamání, které pacient určitě pocítí během několika prvních týdnů v církvi. Nepřítel dovoluje, aby k takovému zklamání docházelo na

prahu každé lidské snahy – třeba tehdy, když chlapec, kterého ve škole nadchly Příběhy z Odyssey, se začne učit řecky, nebo když se milenci vezmou a začínají se učit společně žít. V každé oblasti života to vyznačuje přechod od zasněné touhy k náročné činnosti. Nepřítel toto riziko podstupuje proto, že má zvláštní sen, jak přemění všechny ty odporné lidské červy v to, čemu on říká „moji milující svobodní služebníci“ – užívá slova „synové“ – a touto nenapravitelnou láskou a nepřírozeným spojením s těmi dvounohými živočichy zneuctívá celý duchovní svět. On touží po jejich svobodě, a k těm cílům, které před ně klade, je nechce donést sám za pomoci jejich zvyků a náklonností, nechává je, „aby to dokázali sami“. A v tom je naše příležitost – ale nezapomeň, že i naše riziko. Pokud toto počáteční období vyprahlosti úspěšně překonají, budou později mnohem méně závislí na citech a bude tedy mnohem obtížnější je svádět. To, co jsem zatím napsal, bylo založeno na předpokladu, že lidé v sousední lavici mu nedávají žádný rozumový důvod k pohrdání. Samozřejmě, že pokud on takový důvod má – pokud ví, že ta ženská se směšným kloboukem na hlavě hraje fanaticky ráda bridž, nebo že ten člověk, kterému vržou boty, je lakomec a lichvář – podstatně Ti to usnadní úlohu. Pak bude stačit, abys ho nenechal pomyslet toto: „Pokud já, který jsem takový, jaký jsem, se mohu v určitém smyslu považovat za křesťana, proč by měly různé neřesti těchto lidí dokazovat, že jejich náboženství je jen přetvářkou a konvencí?“ Asi se zeptáš, zda takové myšlenky vůbec dokážeš zabránit. Ano, Tasemníku, jde to! Zacházej s ním opatrně a ani ho to nenapadne. U Nepřítele je ještě příliš krátkou dobu na to, aby byl skutečně pokorný. Všechno, co říká o své hříšnosti, i když se modlí, jsou jenom fráze. Ve skutečnosti si pořád myslí, že když ke svému obrácení dal souhlas, má teď v Nepřítelových účetních knihách skvělou bilanci. Myslí si, že když teď chodí do kostela společně s těmi „křupany“, nezajímavými sousedy, dává najevo velikou pokoru a blahosklonnost. A Ti v tomto duševním stavu vydrží co nejdéle!

Líbá Tě Tvůj strýc

Zmarchrob

Když se probudil, svítalo. Probudil se s úžasným pocitem naděje, která ho náhle a úplně opustila při prvním pohledu na vězeňský dvůr. Bylo to ráno jeho smrti. Krčil se na zemi s prázdnou lahví od brandy a snažil se rozpomenout na nějaký projev lítosti. „Ó Bože, lituji všech svých hříchů a prosím za odpuštění... ukřižovaly... hoden tvého strašného trestu.“ Pletl se, myšlenky se mu upínaly k jiným věcem; nebyla to ta dobrá smrt, za jakou se člověk modlí. Zahlédl svůj vlastní stín na zdi cel a vypadal překvapeně a jako cosi směšně bezcenného. Jaký to byl blázen, když si myslel, že je dost silný, aby zůstal, když jiní prchali! Jaký jsem to nemožný břídil, myslel si, vůbec k ničemu. Pro nikoho jsem nic neudělal. Kdybych nikdy nežil, bylo by to stejné. Rodiče jsou mrtvi – brzy si na něho nikdo nevzpomene – možná dokonce, že se nehodí ani pro peklo. Slzy mu stékaly po obličeji; v té chvíli se nebál zatracení – dokonce i strach z bolesti ustoupil do pozadí. Cítil jen strašné zklamání, že musí jít k Bohu s prázdnýma rukama, že nic nevykonal. V té chvíli se mu zdálo, že by bylo bývalo tak snadné vést svatý život. Bylo by k tomu zapotřebí jen trochu sebezapření a odvahy. Připadal si jako někdo, kdo zmeškal schůzku se štěstím na smluveném místě o několik vteřin. Teď na konci věděl, že je jen jediná věc, která padá na váhu – být svatý.

Jenom Bůh může dát víru,
ale ty o ni můžeš dát svědectví.
Jenom Bůh může dát naději,
ale ty můžeš vlít důvěru svým bratrům.
Jenom Bůh může dát lásku,
ale ty můžeš naučit milovat.
Jenom Bůh může dát pokoj,
ale ty můžeš zasévat jednotu.
Jenom Bůh může dát sílu,
ale ty můžeš být oporou.
Jenom Bůh je cesta,
ale ty ji můžeš ukázat ostatním.
Jenom Bůh je světlo,

ale ty ho můžeš zapálit v lidských očích.
Jenom Bůh je život,
ale ty můžeš v ostatních vzkřísit touhu žít.
Jenom Bůh může udělat to, co se zdá nemožné,
ale ty můžeš udělat to, co je možné.
Jenom Bůh sám sobě stačí,
ale raději spoléhá na tebe.
(Brazilská píseň)

Literatura

KKC, oddíl Věřím církev
Lumen Gentium
C. S. Lewis, Rady zkušeného ďábla
Graham Greene, Moc a sláva
A. J. Cronin, Klíče království
B. Marshall, Plná slávy

Aktivita

Všechna má přání

Každý se pokusí sepsat svá přání. Nejprve tak, jak ho napadají, potom je může utřídit podle důležitosti.

Pak můžeme děti nechat sepsat svá přání, která se již splnila.

Čemu věřím?

Jde o to, aby si účastníci uvědomili, které hodnoty jsou pro ně v životě důležité, podle čeho se řídí. Všichni mají dostatečně dlouhou dobu (10–20 min) na to, aby odpověděli na tyto otázky:

1. Zapiš věci, kterým skutečně věříš. Proč jsou pro tebe důležité?
 2. Na co ještě nemáš pevný názor?
 3. Rozhodl (-a) jsi se někdy v životě tak, že to ostatní kolem tebe (rodiče, kamarády, spolužáky) překvapilo?
- Potom se o napsaných odpovědích hovoří dohromady. Po skončení „kolečka“ se můžete ještě všech zeptat:
1. Je těžké mluvit o těchto věcech? Proč?
 2. Je těžké zachovat si řídit se podle toho, čemu věřím?
 3. Je správné zachovat si pevné hodnoty a řídit se podle nich?

4. Kde začíná fanatismus?
5. Liší se to, čemu věříš od toho, čemu věří lidi kolem tebe?
6. Jak reagují lidé na to, když se chováš podle toho, co je pro tebe důležité?
7. Stalo se ti někdy, že si jednal (-a) jinak, než se očekává, právě proto, že ses chtěl (a) řídit podle něčeho, co je pro tebe důležité? Jak na to reagovali lidé kolem?

Písničky

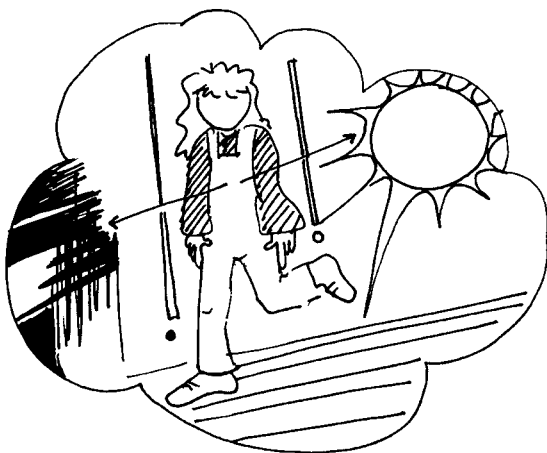
Hlahol I. Je stále přítomná
 Krev mučedníků
 Chvalte služebníci

Modlitba

Bože, ty jsi zdroj vši svatosti a přeješ si,
abychom i my byli svatí.
Ukazuj nám cestu k opravdové svatosti,
abychom byli tvým pravdivým obrazem. Amen.

Úkol

Při ranní modlitbě si může každý dát jednoduché předsevzetí na celý den a večer se mohou všichni zamyslet, zda se jim ho podařilo splnit.

6. Společenství církve

Tak jako v lidské rodině, tak i v Boží rodině má každý svůj úkol. Toto uspořádání umožňuje, aby se nám v Boží rodině dobře žilo.

Potřebujeme jedni druhé

Když se rozhlédneme kolem sebe, uvidíme spoustu rozmanitých lidiček. Liší se nejen vzhledem, postavou, tedy vnějšími znaky, ale i uvnitř. Každý má jinou povahu, zkušenost, názory, povolání, úkoly. Každý je zkrátka originální. A to je dobře, tak můžeme spolupracovat. Zjišťujeme, že sám si člověk nevystačí. Potřebujeme ke svému životu jedni druhé.

Všimněme si třeba chleba. Než se dostane na stůl, musí projít stovkami neznámých rukou. Rolník musel nejdřív strojem připravit půdu a potom zasít zrní. Dozrálé obilí muselo být zesečeno, vymláceno a zrní odvezeno do skladů. Jiné ruce ho zavezly do mlýna a tam ho zase jiné ruce zpracovaly na mouku. Desítky rukou rozvážely mouku do pekáren. Mouka přešla rukama pekařů, které z ní upekly voňavý chléb. Pak čerstvý chléb rozvezly do obchodů, až konečně ruce našich drahých ho přinesly z obchodu na stůl. (Dějiny spásy)

Kolik neznámých rukou je na výrobě bochníku chleba účastno. A stejně je to s mnoha jinými věcmi, nejen materiálními, kdy potřebujeme druhé, aby nám naslouchali, hráli si s námi a my s nimi.

Podívejme se třeba na rodinu. Nemůžeme říci, že tatínek je stejný jako dědeček, či maminka má stejný úkol jako dcera. Představte si, jak by to vypadalo, kdyby se maminka rozhodla, že se stane dítětem. Zcela určitě by nastal zmatek. Po malém dítěti zase nikdo nechce, aby chodilo do práce a vydělávalo jako tatínek. Každý z nás má zkrátka v rodině své místo a tím, že je zodpovědně zastává, dává najevo, že má ty druhé rád a záleží mu na nich.

Služby v církvi – Boží rodina

Podobně jako v lidské rodině, je tomu i v Boží rodině – v církvi. Také tady jsou různí lidé, z nichž každý má svůj úkol.

Mezi různými službami má zvláštní místo úřad apoštolů. Kristus vyvolil z učedníků, které kolem sebe shromáždil, dvanáct, které zvlášť vychovává. Těch dvanáct Ježíš vybavuje zvláštní mocí, takže mohou k lidem mluvit opravdu v jeho jménu: „Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás (J 20, 21).“ Tím se stalo něco rozhodujícího. Kristus dal své obci vedení. Tak jako v lidské rodině, i každém společenství, i v Boží rodině jsou tu ti, kteří slouží tím, že nás vedou.

Během svého přebývání s Kristem dostali jím vybraní učedníci zvláštní moc, kterou je možno vyjádřit jako pověření k různým službám Božímu lidu. Tyto služby bývají tradičně označovány termínem „úřad“. Je to:

1. Služba hlásání Božího slova (učitelský úřad)

Každý z nás má účast na tomto úřadu tím, že je povolán, aby svědčil o své víře. Ale se zavazující autoritou – „jako mne poslal Otec, tak já posílám vás“ to činí pouze ti, kteří jsou Kristem zvlášť pověřeni, to znamená biskupové ve spojení s Petrovým nástupcem, římským biskupem.

2. Kněžská služba (kněžský úřad)

je poslání a moc posvěcovat. Všechno posvěcení vychází od Krista a na jeho kněžství se podílíme všichni, kteří jsme pokřtěni a biřmovaní. Každou práci, je-li dělána v duchu Ježíše Krista, můžeme přispívat k posvěcení světa.

Zvláštní moc posvěcovat mají kněží a to zvláště skrze svátosti.

3. Služba vedení (pastýřský úřad)

Kristus zůstává vůdcem své obce, ale viditelným způsobem ji vede prostřednictvím lidí: „Všechno, co svážete na zemi, bude svázáno na nebi a co rozvázete na zemi, bude rozvázáno v nebi.“ (Mt 18, 18) Podle tehdejšího způsobu řeči to znamená: stanovit závazné povinnosti a rušit je, přijímat do společenství a vylučovat z něho, krátce řečeno řídit všechno, co patří do řádu Božího lidu. To, co apoštolové takto stanoví, „bude svázáno i na nebi“.

Papež a biskupové

Mezi apoštoly jeden zřetelně vyniká, jistý Šimon, který od Krista dostal jméno „kéfa“, tj. řecky „petros“ = „skála“. Petr má vést Kristovu církev zde na zemi: „Pas mé beránky, pas mé ovce (J 21, 15n).“ Být pastýřem v této souvislosti znamená nejvyšší řídící moc. Kristus tedy Petrovi propůjčuje svou vlastní moc. Tato moc mu nutně náleží i ve vztahu k ostatním apoštolům. Krátce řečeno: sboru apoštolů byla svěřena služba vedení celé církve. Ale v Petrovi měl tento sbor viditelnou hlavu. Má svou službou všechny bratry posilovat ve víře a v jednotě (Lk 22, 32).

Dnes je tento vztah mezi papežem a biskupy. Tento úřad, převzatý od apoštolů, se jako za časů apoštolů předává ve viditelném znamení modlitbou a vkládáním rukou biskupa – říká se mu svěcení, a kněží a biskupové jsou tak následníky apoštolů.

Církev je tedy uspořádané společenství s různými funkcemi – tomu říkáme hierarchie (tzn. „svatý původ“, „svatá vláda“). Skrze toto uspořádání je možné, aby se nám v Boží rodině dobře žilo tak, jak jsme si to uvedli u lidské rodiny.

Tajemné tělo Kristovo

Církev je tedy velkou Boží rodinou, kde každý má své místo. Svatý Pavel to ještě lépe vystihuje, když mluví o církvi jako o Tajemném těle Kristově. (1 Kor 12, 12 – 20)

Svatý Pavel se snažil tímto obrazem vyjádřit úzké spojení všech křesťanů s Kristem i mezi sebou. Lidský organismus tvoří mnoho miliard buněk. Každá žije svým vlastním životem. Ale současně je spojena a závislá na jiných buňkách. V tom je její život, že dovede přijímat a dávat.

Miliardy buněk se stmelují v lidském organismu v orgány: nohy, ruce, oči, plíce, srdce atd. Orgány žijí vlastním životem, ale současně i životem celku. Dávají i přijímají a slouží.

Kristus je hlavou tohoto tajemného těla. On všechno spojuje a organizuje prostřednictvím svého Ducha, který je stejný v hlavě i v údech a který celé tělo oživuje, sjednocuje a dává do pohybu.

Jako všechny údy lidského těla tvoří jedno tělo, tak i všichni věřící tvoří jediné Kristovo tajemné tělo. I při výstavbě Kristo-

va těla existuje různost údů a služeb. Jeden je Duch, který rozděluje své rozličné dary pro dobro církve podle své štědrosti a podle potřeby.

Moje služba v církvi

Každý z nás by se měl snažit být živým údem v církvi. Každý z nás přijímá a každý z nás by měl i dávat podle darů, které máme. Závisíme na modlitbách, obětech a dobrých skutcích všech. A všichni podobně závisí na nás, protože jsme jedno tělo.

Jde o to, abychom si dokázali více všimnout jeden druhého. Kolik je mezi námi lidí, kteří potřebují naši pomoc. Může to být pomoc jednorázová a velmi nenápadná, jako např. převést slepce po přechodu, pomoci starému člověku s nákupem, zastat se slabšího spolužáka, pomoci mamince s úklidem atd., až po službu, ke které se zavážeme na delší čas – pravidelná péče o někoho potřebného.

Jako službu můžeme vlastně pojmut celý náš život i naši životní cestu, tak jak nás tomu učí Ježíš.

Problematická místa

Neomylnost papeže a církve

Tento termín není příliš šťastný. Lépe by bylo mluvit o trvání církve v Boží pravdě. Tato vlastnost náleží nejprve církvi jako celku, která ji dostala jako Boží dar, nebo jediný Bůh je neomylný. Teprve v druhé řadě náleží jako prvnímu služebníku celé církve.

Nejprve co neomylnost není. Neznamená, že existuje nějaký člověk, který by nemohl hřešit nebo se mýlit. I papež je člověk se slabostmi a chybami... I on se zpovídá. I on se může mýlit, dokonce i v teologických otázkách. Neomylnost také neznamená, že církev nemůže učinit žádná chybná rozhodnutí. Neříká, že všechny naukové názory, které byly kdy v církvi zastávány, jsou bez omylu.

Jako neomylné hlásání platí pouze to, čemu církev učí ve slavnostní definici článků víry nebo ve všeobecném hlásání nauky všech biskupů s výslovným odvoláním na Boží zjevení. Takovou nauku nazýváme dogmatem. Ale i sama dogmata jsou

ve svých formulacích dobově podmíněná a mohou být v průběhu času pochopena hlouběji a vyslovena zřetelněji, nikoliv však odvolána. Toho, co církev vyslovila jako definitivně poznanou Boží pravdu, není příliš mnoho. Jsou to pevné sloupy nesoucí stavbu.

Hierarchie

Strukturu církve nesmíme srovnávat se strukturou států a parlamentů. Pojmy jako demokracie a absolutismus, případně monarchie, se tu nehodí. Církev je uspořádané společenství s různými funkcemi – říkáme jim hierarchie.

V Písmu se propůjčuje moc svazovat a rozvazovat Petrovi (Mt 16, 19), ale i sboru apoštolů (Mt 18, 18). Podle toho existují v církvi dvě nejvyšší moci. Předně všichni biskupové společně s papežem, za druhé papež sám.

Sjednucující skutečnost společného povolání k témuž Božímu lidu je mnohem důležitější než veškeré rozlišování podle církevního úřadu nebo stavu. To je patrné v celé hierarchii.

Podle: Naše víra, Pha, ČKCH 1974, 129 – 131.

Příběhy

Oknem truhláře

Kdysi dávno měl v jedné vesničce svou dílnu truhlář. Jednoho dne, když byl na pochůzce, svolalo náradí velkou poradu.

Porada trvala dlouho a místy byla pořadně ostrá. Náradí totiž jednalo o tom, které nástroje vyloučí ze středu svého důstojného společenství.

Jeden z nástrojů si vzal slovo: „Musíme vyloučit paní Pilu, protože kouše a skřípe zuby. Má nejkousavější povahu na světě.“

Jiný se ozval: „Mezi námi tu nemá co dělat pan Hoblík: je to věčně nabroušený puntíčkář a odře všechno, na co přijde.“

„A co pan Kladivo,“ protestoval další, „se svou těžko zvladatelnou a divokou povahou? Pořád do všeho mlátí a jde všem na nervy. Vylučme jeho!“

„A co potom páni Hřebíkové? Copak se dá žít s někým tak pichlavým? A jdou pryč oni! A také pan Pilník s paní Rašplí.“

Život s nimi je ustavičná třenice. A vyhoďme také pana Smirkového Papíra, on snad žije jenom proto, aby se o všechny otíral!“

A tak se truhlářovo náradí stále rozčileněji dohadovalo. Mluvil jeden přes druhého. Pan Kladivo chtěl vyloučit pana Pilníka a pana Hoblíka, ti prosazovali vyloučení pánů Hřebíků a Kladi-va a tak dále. Nakonec se všichni vyloučili navzájem.

Náhle poradu přerušil truhlář. Všechny nástroje zmlkly, když viděly, jak se blíží k pracovnímu stolu. Truhlář vzal do ruky prkno a rozřízl ho kousavou Pilou. Ohladil ho Hoblíkem, který odře všechno na co přijde. Paní Sekyrka, která krutě zraňuje, paní Rašple s nabroušeným jazykem a pan Smirkový Papír přišli na řadu hned poté.

Pak vzal truhlář bratry Hřebíky, co pořád jenom špičkují, a pana Kladiva, který do všeho klepe a mlátí.

Použil všechny své nástroje, které měly tak nelichotivou povahu, aby vyrobil kolébku. Nádhernou kolébku! Každou chvíli se totiž mělo narodit děťátko, a to bude ta kolébka chovat.

Nástroji vyrobil truhlář kolébku, která bude chovat život.

Požár

Jednoho dne vypukl požár v lesíku, který byl častým cílem vycházek. Všichni v panice prchali. V lesíku zůstal jen jeden slepý člověk a jeden, který špatně chodil. Slepce se také rozběhl, ale mířil přímo do ohně.

„Ne, tam ne!“ volal na něj kulhající muž. „Tam je oheň!“

„Tak kudy?“ ptal se slepý.

„Já ti to ukážu,“ odpověděl kulhající muž, „ale nemůžu běžet. Když mě vezmeš na ramena, dostaneme se odsud dřív a zachráníme se.“

Slepý poslechl radu kulhajícího. A oba se zachránili.

Kdybychom dokázali spojit své zkušenosti, naděje a zklamání, svá zranění a vítězství, pak bychom se zachránili velmi snadno a všichni.

Pozvání

Hradní pán uspořádal velkou slavnost, na kterou pozval i obyvatele podhradí. Přestože měl bohatě zásobené sklepy, neměl

tolik vína, aby dokázal uhasit předpokládanou žízeň všech stolovníků.

A tak je požádal o pomoc: „Doprostřed nádvoří postavíme obrovský sud. Každý z vás a□ přinese tolik vína, kolik může, a nalije ho do sudu. Pak bude pro všechny vína dost.“

Jeden chytrák si řekl, že svůj džbán naplní vodou: „Džbánu vody si v sudu plném vína přece nikdo nevšimne.“

Přišel tedy na slavnost, vylil svůj džbán do sudu a posadil se za stůl.

Když se první hodovníci vydali načepovat si víno ze sudu, tekla z něj jen voda.

Všechny napadlo totéž. A tak všichni přinesli jenom vodu.

Aktivita

Společná malba domu

Úkolem dětí je společně namalovat na velký bílý papír dům, ve kterém by chtěly bydlet. Děti nesmí při malování mluvit a mohou si vybrat jen pastelku jedné barvy. Během aktivity můžeme pustit hudbu. Na konci se s dětmi podíváme na obrázek, zjistíme, kdo co namaloval a jak, a objevíme, že mělo každé dítě svou specifickou roli při malování, tak jako je tomu v životě. Potřebujeme jedni druhé a nezáleží jak velkou roli zastáváme, protože všechny role jsou důležité.

Rozjímání

o vinném kmeni a ratolestech (J 15).

Malování rodiny

Děti malují svou rodinu při jejich typických činnostech. Pak si s dětmi o tom popovídáme.

malovat svou rodinu – kdo jaký má úkol – typické činnosti

Cesta tmou

Ve skutečném životě se nám někdy stane, že pomáháme nevidomým a přitom jim vysvětlujeme cestu, kudy je vedeme. Mnozí z nás byli již v situaci, kdy v naprosté tmě zbyla pro dvojici nebo větší skupinu jen jedna svítílna. První musel informovat ostatní, kudy se jde, co mají ti vzadu dělat, aby všichni dorazili včas a ve zdraví do cíle.

Vyzkoušíme si takovou cestu tmou. Rozdělíme se do dvojic. Jeden z dvojice si zaváže oči a druhý ho povede. Cestu určuje vedoucí. Jde zvolna vpředu a vybírá si komplikovanou trasu plnou překážek. Ti, kdo vidí, musí podávat přesné informace, aby hráči se zavázanýma očima překonali trasu bezpečně. Po 10 minutách se role v párech vystřídají.

Další variace – J. Neuman: Dobrodružné hry a cvičení v přírodě. Praha, Portál 1998., s. 142

Předávání důvěry

Úkolem tohoto cvičení je podávat si vybraného člověka nad hlavami z jednoho konce skupiny na druhý a pak ho jemně položit na zem.

Vyberte prvního zájemce. Zbytek si lehne na záda tak, že žáci mají hlavy vedle sebe, ale nohy střídavě opačným směrem. Všichni ležící vzpaží dlaněmi nahoru a vytvoří z rukou živý pás.

Ten, který je předáván, si sundá boty a zeptá se skupiny, zda je připravena. Po souhlasné odpovědi si lehne na připravené dlaně obličejem dolů. Skupina ho pomalu posunuje na konec.

Ruce musí všichni držet nad hlavou s otevřenými dlaněmi a jemně posunovat dobrovolníka z jednoho konce skupiny na druhý. Jeho váha se tak rozloží na dva nebo tři.

Vhodné je na konci si o svých zážitcích popovídat.

(Canfield, J. – Siccone, F.: Hry pro výchovu k odpovědnosti a sebedůvěře. Praha, Portál 1998, str. 324)

Literatura

Dějiny spásy, Český Těšín, Cor Jesu 1991, s. 483 – 487.

KKC

Naše víra, Praha, ČKCH 1974, s. 112 – 134.

Písničky

Hosana I. Bárka
 Ježíš vyvolil si dvanáct
 Spoj nás v jedno, Pane

Hosana II. Všichni jsme jedno tělo

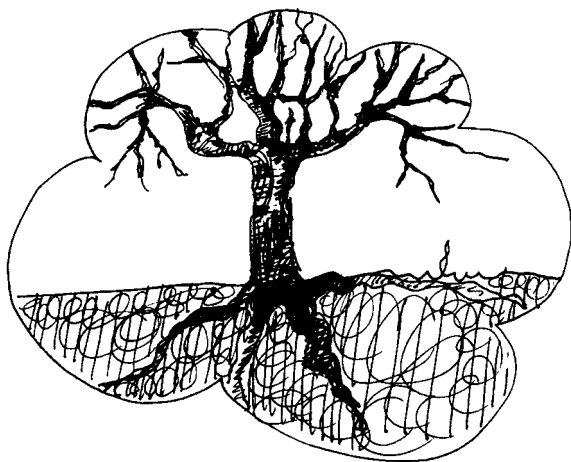
Modlitba

Bože,
každý člověk je král.
Ne proto, aby nad každým panoval,
ale proto,
aby každý každého vykoupil,
učinil svobodným, učinil radostným, učinil králem,
učinil člověkem.
Bože, každý člověk je král, každý je jedinečný,
nenapodobitelný,
nevyrobitelný,
neopakovatelný.
Každý člověk je král,
každý člověk.
Amen!

(Rosteme ve víře. Praha, Portál 1992, s. 58)

Úkoly

Děti společně připraví divadlo, v němž každý má svou specifickou roli. Na vystoupení pozveme okolní obyvatele, pana faráře... Účelem je, aby si děti uvědomily svou roli, i když je malá, a pochopily její důležitost pro celkový dojem divadelního představení.

7. Církev sloužící

Služba církve světu má svůj pramen a vzor u Krista, který přišel na zem, aby sloužil lidem. Je potřeba mít otevřené srdce a oči, abychom rozpoznali to, co potřebují lidé kolem nás a dokázali jim účinně pomáhat.

Kristus, král, který slouží

„Proč to všechno děláte?“ tázal se bohatý turista sestry Emanuely, která po léta žije mezi lidmi společností vyřazenými. „Musíte mít k těmto lidem zvláštní vztah!“ „Ano, víte,“ odpověděla sestra, „jsem s těmi špinavými a žebrajícími lidmi spřízněna.“ „Máte zde příbuzné?“ tázal se turista nevěřicně. „Ano, přesně tak,“ odpověděla sestra. „Jsou to moji bratři a sestry...“

Sestra Emanuela nám v dnešní době zpřítomňuje Ježíše a jeho vztah ke všem chudým. On, i když sám Král a Bůh, přišel na naši zem, aby nám sloužil (Mt 20, 28). To proto, že nás má rád, protože jsme jeho bratři a sestry. Zcela jasně nám to dokázal při Poslední večeři, kdy udělal něco zcela neslýchaného.

Formy služby

Jako Kristovi následovníci jsme i my povoláni k tomu, abychom sloužili svým bratřím a sestrám. Slovo služba, sloužit, se nám ale jaksi vytratilo z moderního slovníku, dnes už se moc neužívá. Dříve se užívalo spíše pro označení otrocké práce. Kristus ale službu učinil královskou výsadou.

Dnes bychom našli mnoho forem, jak sloužit bratřím a sestrám. Jednou z možností je práce.

Práce má člověku sloužit k rozvoji světa. Bůh člověku předal svět ne jako hotový dům, nýbrž jako hrubou stavbu, kterou má člověk vystavět, dokončit. Když pracujeme pro svět a člověka, sloužíme Bohu.

Záleží tedy na nás, s jakým úmyslem k práci přistupujeme.

Kdosi se zeptal tří kameníků, co dělají. První řekl: „To přece vidíte, otesávám kameny.“ Druhý odpověděl: „Pracuji, aby moje rodina měla z čeho žít.“ Třetí pak vysvětlil: „Stavím most.“ Všichni tři dělají totéž, a přece každý dělá, jak se zdá,

něco jiného. Na každé odpovědi je něco správného, ale třetí má zjevně nejširší horizont. Pro jednoho je práce nutným zlem, pro druhého jen možností jak si vydělat, třetí ví, že spolupracuje na velkém díle. Jeho práce je službou Bohu a člověku.

Vědomí toho, že spolupracujeme na Božím díle, nás vede k tomu, abychom se o výsledky své práce dělili s bratry a sestrami. I bohatý člověk může být před Bohem chudý, pokud se neumí o své bohatství rozdělit a obráceně.

Jak jsem na tom já, umím se dělit?

Odpověď církve

Charita

Charita znamená lásku k bližnímu. Je tím míněn duch, ve kterém Ježíš pomáhal trpícím. Proto se tak jmenuje organizace katolické církve pro pomoc trpícím.

Organizaci Charity lze srovnat se stromem. Kořeny a silný kmen, to je „duch lásky“ nesčetných lidí, kteří pomáhají dary a dobrovolnou prací na různých místech: u starých, u nemocných, osamělých, hladovějících lidí. Charita působí i v jednotlivých farnostech. Jsou to muži a ženy, chlapci a dívky, kteří společně se svým farářem mají otevřené oči a uši k tomu, aby objevovali bídu ve svých farnostech. Starají se o to, aby v jejich nejbližším okolí nikdo nezůstal se svou bídou a problémy osamocen a aby ke každému z nich pronikl duch Kristovy lásky.

Misie

Misionář je ten, který je poslán k druhým lidem, aby jim přinášel radostnou zvěst Evangelia, ve své rodině, okolí, vlasti. Spousta věřících (nejen kněží a řeholníků) se rozhodla pro službu trpícím odchodem z vlasti. Svědčí o lásce Boha k nám tím, že slouží lidem z různých světadílů, v nemocnicích, domech pro opuštěné, ve školách, v dílnách.

Ruth Pfau je německá lékařka a jako dcera ředitele nakladatelství má před sebou skvělou kariéru. Vstupuje však do řádu a rozhoduje se, že půjde k nejubožejším z ubohých, aby s nimi trpěla. V roce 1960 letí do Karáčí v Pákistánu k malomocným a zůstává tam přes 25 let. Ve své knize píše: „Věřím, že každý lékař, který by viděl takové strádání, jaké jsem viděla já, by udělal totéž. Nelze jednoduše zůstat netečně stát, když nemocní

hynou ve výkalech jako toulaví psi na ulici. Vždy□ mají právo na důstojnost a štěstí právě jako my. Neměla jsem jiné volby. Musela jsem se postavit na stranu utlačených a všemi opuštěných lidí.“

Naše odpověď

„Už mě nebaví se na to dívat,“ říkají mnozí lidé a vypínají televizor, když jsou v něm zprávy o obětech hladu a katastrof, o pronásledovaných a uprchlících.

Kolem nás je v dnešní době spousta bídy a lidí, kteří potřebují naši pomoc. Jak se na tyto lidi dívám já? Vidím v nich bratra nebo sestru tak, jak mě to učí Ježíš? Ježíš mi říká: „Cokoliv jste učinili jednomu z těchto nejmenších, mně jste učinili ...“ (Mt 23, 31 – 46).

Konkrétní možnosti služby nám nabízí církev skrze skutky „tělesného milosrdenství“: sytit hladové, dávat pít žíznivým, přijímat cizince a lidi bez přístřeší, oblékat nahé, těšit vězněné, navštěvovat nemocné, pochovávat mrtvé – rozebrat s dětmi konkrétní možnosti služby v jejich okolí.

Problematická místa

Žebráci na ulici – jak se k nim chovat, jak rozpoznat, co kdo opravdu potřebuje, dávat jim peníze?

Globální problémy – životní prostředí, války – hledat s dětmi, co konkrétního můžeme udělat pro tyto situace.

Příběhy

Kus obyčejného chleba

Když zemřel lékař prof. dr. Breitenbach, začali si jeho synové dělit dědictví přesně v souladu s jeho poslední vůlí. Byl tu starý, ručně vyrobený dubový nábytek, těžké koberce, cenné obrazy. A pak tu byla ještě jedna vitrína. Úzká vysoká skleněná skříň s pozlacenýma nohama a broušenými tabulemi. V této skříni byly uchovávány upomínkové předměty. Opatrně vyndávali kus za kusem. Když bratři otevřeli nejspodnější zásuvku, zarazili se. V šedém hedvábném papíru tu leželo zabaleno něco velkého a tvrdého. Co to bylo? Na kámen ztvrdlá půlka chleba! Stará hospodyně pak vyprávěla užaslým synům tento příběh:

„V nouzi po I. světové válce byl starý pán jednou těžce nemocen. K nemoci se přidal stav všeobecného vyčerpání, takže ošetřující lékaři mumlali něco o silné stravě a potom bezradně krčili rameny. Právě v té kritické době poslal jeden známý půl bochníku chleba. Ačkoliv měl profesor z tohoto daru velkou radost, přece jej nesnědl. Věděl, že v sousedním domě je nemocná dcera učitele a trpí hladem. Řekl tentokrát: „Co už záleží na mně, starém muži; mladý život to potřebuje naléhavěji,“ a tak musela hospodyně donést chléb učitelově rodině. Jak se později ukázalo, nechtěla si ani učitelova paní chléb ponechat, ale věnovala jej staré vdově, která byla nouzově ubytována v podkrovní komůrce.

Ale ani tam ještě nebyla u konce zvláštní cesta chleba. Stará paní jej odnesla ke své dceři, která se svými dvěma dětmi našla útočiště nedaleko odtud ve sklepním bytě. Ta si opět vzpomněla, že o několik domů dál je nemocný starý lékař, který nedávno ošetřoval jednoho jejího chlapce v těžké nemoci, aniž za to něco požadoval. Vzala půl bochníku pod paži a šla s ním k doktorovu bytu.

Hned jsme jej poznali,“ řekla závěrem hospodyně. „Když pan profesor držel v rukou znovu kus chleba a slyšel o jeho putování, byl hluboce pohnut a řekl: „Pokud je ještě mezi námi láska, nemám o nás žádné obavy.“

Almužna

Je to už hodně dávno, co v Anglii jedna žena zachumlaná do roztrhaných šatů chodila po vsi od domu k domu a prosila o almužnu.

Štěstí jí moc nepřálo. Často na ni lidé ošklivě vyjeli, další na ni pustili psa. Sem tam se našel někdo, kdo jí hodil do klína plesnivé zbytky chleba a shnilé brambory.

Dovnitř ji pozvali jen dva staří manželé, kteří bydleli v chaloupce na samém konci vesnice.

„Posaď se na chvíli a zahřej se,“ pozval ji stařeček a jeho žena připravila hrnek horkého mléka a silný krajíc chleba. Zatímco žebračka jedla, prohodili s ní pár slov a těšili ji.

Druhého dne se ve vesnici stala mimořádná věc. Královský posel roznesl do všech domů pozvánky do královského paláce.

Nečekané a překvapivé pozvání obrátilo ves vzhůru nohama. Odpoledne už byly všechny rodiny vyšňořené do svátečních šatů a vydaly se na zámek.

Tam byli všichni uvedeni do hodovního sálu, nad kterým se tajil dech, a každý byl usazen na své místo.

Pak přišli livrejovaní číšníci a začali hosty obsluhovat.

Okamžitě se ozvalo nesouhlasné mručení a výkřiky špatně skrývaného hněvu. Číšníci jim totiž hbitě servírovali slupky od brambor, kameny, plesnivé zbytky chleba. Jen na talíř starých manželů, kteří seděli v koutku, přinášeli vybraná jídla.

Do sálu najednou vešla ona žena s roztrhanými šaty. Všichni oněměli.

„Dnes jste se dočkali přesně toho, co jste včera nabídli mně,“ prohlásila.

Shodila ze sebe sešlé oblečení a pod ním se zatřpytily zlatem vyšíváné a drahokamy posázené šaty.

Byla to královna.

Prasklá studna

Byly dvě studny jen pár desítek metrů od sebe. Rozhlížely se kolem sebe a občas se také daly do řeči.

Každá byla úplně jiná.

První studna byla dokonalá. Její kamenné okraje byly pevné a ani kapička vody se z ní neztratila její vinou.

Naopak ta druhá byla popraskaná, děravá. Z jejích stran vytékaly stružky vody.

První byla velmi hrdá a pyšnila se svou dokonalostí. Stála osamoceně. Přiblížilo se k ní jen občas pár ptáčeků nebo drobný hmyz.

Druhá byla obrostlá záplavou rozkvetlých stromků, svlačci a dalšími rostlinami, které hltavě pily unikající vodu. Hmyz neustále kroužil kolem a ptáci si dokonce na okraji studny postavili hnízdo.

Nebyla dokonalá, ale cítila se šťastná.

Aktivita

Poslední večeře

S dětmi připravíme předem to, co Ježíš potřeboval při Poslední večeři (vino, maso – beránka, hořké byliny, nekvašený chleba,

který můžeme s dětmi upéct). Oblékne se jako apoštolové, lehne si kolem stolu jako při Poslední večeři, podle knihy Den, kdy zemřel Kristus si připomeneme, jak to všechno bylo (možnost použít diapozitivy).

Solidarita s chudými

Tato hra se hraje v průběhu celého dne. Část dne mají děti přivázanou ruku k tělu a mají plnit různé úkoly; potom např. nohu, oči. Nesmí mluvit, vše jako projev solidarity s trpícími, aby se dokázaly lépe vcítit do lidí, kteří potřebují pomoc a tím účinněji jim pomáhat.

Strom přátelství

Na stěně ve třídě je připevněn velký obrys stromu s mnoha větvemi (vše je vystřížené z tvrdého papíru). Na větvích stromu jsou rozvěšeny na provázcích kartičky a na každé z nich je popsán nějaký jednoduchý úkol, např.: „Popovídej si s někým, s kým obvykle příliš nemluvíš“. „Pomoz někomu s jeho prací“. „Napiš někomu přátelský vzkaz“. „Poděl se o něco se svým spolužákem“... Na začátku dne si každý ze studentů vybere jednu kartu a jeho úkolem je v průběhu dne vykonat to, co je na ní napsáno. Kartičky pak studenti vrátí zpátky na strom, aby byly připraveny na další den.

Literatura

Dějiny spásy, Cor Jesu 1991, Český Těšín

Katechismus katolické církve

Naše víra, Praha, ČKCH 1974

Písničky

Hosana I. Úžasná láska
Rozdávejme lásku
Rabbuni

Hosana II. Poslední večeře
Hlahol I. Kristus Pán

Modlitba

Pane, otevři mé oči, abych viděl nouzi jiných;
otevři mé uši, abych slyšel jejich nářek;

otevři mé srdce, aby nezůstali bez pomoci.
Dej, abych se nezdráhal bránit slabé a chudé
z obavy před hněvem silných a bohatých.
Ukaž mi, kde je třeba lásky, víry a naděje,
a nech mne je přinášet.
Otevři mé oči, uši a srdce, abych mohl přinášet tvůj pokoj.

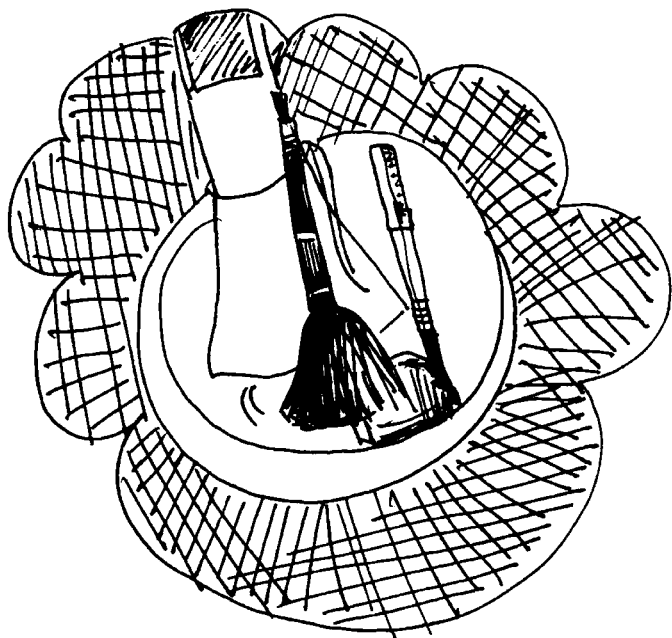
Modlitba chleba

Otče na nebesích, chválím tě za svůj život.
Pro mne umírají pšeničná zrna,
mne kolébá vítr na obilných polích,
země mne živí, déšť mne napájí,
slunce ze mne dělá zralé zrno.
Potom přijde má velká hodina.
Jsem pokosen, vymlácen, semlet
a pečou mne v ohni pece.
Nyní jsem každodenním chlebem,
o který tě lidé prosí.
Nechávám se sníst,
aby měli lidé co jíst.
Můj osud je stejný jako osud tvého syna:
umřít, aby byl darován život.
Proto jsi mne vybral, abych se stal jeho tělem,
chlebem života,
chlebem, který nejen sytí,
chlebem, který dává věčný život.
Tak se měním v Ježíše.
Tak jsem lámán a dělen jako Ježíš.
Tak umírám jako Ježíš.
Tak žiji navěky jako Ježíš.
Tak jsem chlebem jako Ježíš – pro všechny.
Děkuji ti, Otče chleba.
Amen.

Úkoly

Jeden den na chaloupce se s dětmi domluvíme, že si odřekneme
něco s jídla a výtěžek pošleme na potřebné (např. k snídani

a večeri si vezmeme pouze chleba, odřekneme si oběd, ... podle věku a možnosti dětí).

8. Svědectví církve

Úkolem církve a tedy i každého z nás je svědčit o Bohu, o jeho lásce ke světu a o plánu spásy, uskutečňovaném v Ježíši Kristu. Svět nutně potřebuje toto naše svědectví, projevované jak životem, tak slovem. Naše svědectví může vycházet jedině z živé víry, s nadějí překonává různé překážky a jeho vrcholným projevem je láska.

Co to znamená svědčit?

Svědčit znamená sdělovat druhým nějakou událost nebo jinou skutečnost, které jsem se sám účastnil, mám s ní osobní zkušenost, a která by jim byla jinak nedostupná. Například můj kamarád se nemohl účastnit fotbalového utkání. Druhý den se mě zeptá jak probíhalo, a já mu vše důkladně popíšu. Díky mému vyprávění z toho fotbalu má něco i on, a dokonce to může být obohaceno tím, jak živě a zaujatě jsem mu to popsal. Mé svědectví mu zprostředkovalo něco, co by jinak pro něj bylo nedostupné. Může ale také poslouchat komentář utkání v rádiu, nebo si přečíst druhý den článek v novinách. I to jsou svědectví. Svědčit nemusím vždy jen o nějaké vnější události. Mohu druhému sdělovat své myšlenky, své pocity. I tím mu zprostředkovávám něco, co by pro něj jinak bylo nedostupné. V obou případech je důležité, aby mé svědectví bylo pravdivé a aby mu on důvěřoval. Někdy je svědectví velmi důležité. U soudu může rozhodnout o spravedlivém vyřešení pře, může dokonce přispět k životě či smrti člověka. Veřejné svědectví, například v novinách, může ovlivnit osudy lidí. Svědectví o blížícím se nebezpečí, či naopak pomoci, může zachránit mnohé životy. Naše křesťanské svědectví o spáse může být cestou k věčnému životu pro mnohé.

Bůh, zdroj svědectví, o spáse Iz 43, 10; 1Jn 5, 9–12

Boha nikdy nikdo neviděl, ani vidět nemůže. To neznamená, že bychom ho nemohli poznávat. Ale v tomto poznání jsme odkázáni na svědectví. A jedná se o svědectví velmi závažné, protože v poznání Boha spočívá život lidí. (Jan 17, 3) Ovšem prvním

svědkem o Bohu je Bůh sám. On je zdrojem všech ostatních svědectví. Jeho činy svědčí o jeho dobrotě, pravdivosti, spravedlnosti, milosrdenství, věrnosti. Stvořil svět, který o něm vydává neustále svědectví svou harmonií a krásou, stvořil člověka, který je obrazem Božím. A i když člověk hříchem toto Boží dílo pokazil a způsobil utrpení a smrt, Bůh zůstává věrný svému záměru a uskutečňuje svůj plán obnovy všeho. Tím, že Bůh člověka vytrhuje ze smrti, vydává největší svědectví své lásky. Z naší strany je ale nutná naše víra, abychom mohli mít účast na tom, o čem Bůh svědčí.

Proroci, Boží svědci 2Pt 1, 19–21

Stvořený svět a Boží činy, kterými ho udržuje a obnovuje, nestačí. Skutečnost a události musí být nějak vysvětleny, abychom mohli pochopit jejich pravý smysl a poznat skrze ně jednatého Boha. Balíček s nějakým bezesporu krásným a užitečným předmětem bez jediného slova vysvětlení a bez adresy odesílatele v nás vyvolá spíš rozpaky, zmatek a podezření. Je nutné doprovodné slovo, jinak si můžeme vykládat události různě. Proto Bůh od počátku vzbuzoval lidi, kteří by o něm svědčili slovem: proroky. Jejich úkolem bylo vždy vysvětlovat konkrétní události, a často, aby bylo zřejmé, že si to nevymysleli a mluví z Božího pověření, je i předpovídat. Svědčili o Boží lásce a věrnosti, vybízeli k důvěře a obrácení, ale zároveň svědčili o nepravosti lidí, kteří nechtěli uvěřit v Boží dobrotu a odvrátit se od svých hříchů. Ukazovali, že různé pohromy musí lidé připisovat důsledkům svého hříšného jednání, a ne z nich obviňovat Boha. Prostřednictvím jejich svědectví Bůh postupně vychovával svůj lid k stále pravdivějšímu poznání.

Ježíš Kristus, pravý Svědek Jan 18, 37; Žid 1, 1–3a; Jan 1, 14

Bůh vždy jednal v dějinách a povolával různé lidi, aby o něm svědčili. Nakonec, v plnosti času, se stal sám člověkem, aby o sobě vydal pravdivé svědectví. Ježíš Kristus, vtělený Boží Syn, je definitivní, úplné a nepřekonatelné svědectví o Bohu. Kdo vidí jeho, ten vidí samotného Boha. Každá událost jeho života, každé jeho slovo i skutek, jsou svědectvím o Bohu, zprostředkují nám neviditelného Boha. Během svého života učil lidi,

aby poznali pravdu o dobrém, milosrdném a spravedlivém Otci, který chce, aby se všichni lidé odvrátili od zla a byli zachráněni. Sám to pak potvrzoval tím, že uzdravoval, vyháněl zlé duchy, křísil z mrtvých. Zároveň ukazoval, jaké jsou důsledky hříchu a jejich odpouštěním otevíral cestu nápravy a nového života. Novým přikázáním lásky odhalil nejhlubší smysl lidského života. Vrcholným svědectvím o Boží lásce a věrnosti, o jeho neodvolatelném plánu obnovit všechno, je jeho utrpení, smrt a zmrtvýchvstání. Zmrtvýchvstání je základním kamenem celého svědectví církve.

Svědectví církve Lk 24, 46–49; 1Jn 4, 13–18

Toto definitivní svědectví bylo skrze vylití Ducha svatého přeneseno na církev, církev vydává stejné svědectví jako Kristus, svědectví, které od něj přijala a které předává dál. Toto předávání, které umožňuje účast na spáse všem lidem, je základním posláním církve a úkolem každého křesťana. Nemusíme se však bát závažnosti tohoto úkolu, vždy jsme dostali dar Ducha svatého.

Z tohoto je zřejmé, že naše bytí křesťany není něčím soukromým. Je to poslání k tomu svědčit o Boží spáse celému světu. Církev není nějakou soukromou organizací, stejně jako naše víra není privátní záležitostí.

Způsoby, jakým církev svědčí, jsou nespočetné. Zde vyjmenujeme jen některé:

- hlásáním evangelia
- svátostmi, ve kterých se uskutečňuje to, co je hlášáno: odpouštění hříchů, přijetí za Boží syny, obnovení lidského života a jeho základních momentů, seslání Ducha svatého, trvalá Kristova přítomnost mezi lidmi, chvála a díkyvzdání Bohu za jeho dary
- bratrským společenstvím, ve kterém je překonáváno rozdělení způsobené hříchem a uskutečňuje se jednota všech lidí; tak jako první křesťané, má být každé křesťanské společenství „jedno srdce a jedna duše“
- nezištnou pozorností všem lidem, zvláště nejchudším, nemocným, opuštěným, trpícím: způsoby, jakými církev vydává toto svědectví lásky a důstojnosti každého člověka, jsou nespočetné;

- aniž by se tím kompromitovala jejich nezištnost, je také potřeba, aby se o nich vědělo, aby tak mohly být zdrojem naděje pro ty, kdo pochybují o hodnotě dobra
- úsilím o mír, sociální spravedlnost, lidská práva, lidský pokrok; křesťané se nesmí vyhýbat činnosti v politických, kulturních a ostatních veřejných oblastech
 - odhalováním korupce a zlořádů ve společnosti
 - odvážným obhajováním pravdy všude tam, kde je ohrožena, zvláště mravní pravdy
 - svatostí života křesťanů, z nichž někteří – světci – jsou vyzdviženi jako zvláštní svědectví pro ostatní
 - pokorným zpytováním svědomí, přiznáváním a napravováním vlastních vin a nedostatků
 - nejvyšším svědectvím mučednictví

Svědectví našeho života a naší víry Lk 1, 46–55; 1Jn 1, 5–10; 3, 16–17; 4, 7–11; Fi 4, 4–9

Každý z nás je povolán k tomu, aby vydával svědectví radostné Boží zvěsti. Každý jiným způsobem. Jinak svědčí o Kristu žák třetí třídy, jinak tatínek rodiny, jinak účetní na poště, jinak politik, jinak řeholní sestra, jinak kněz. Svědčíme o tom, co jsme sami přijali díky svědectví druhých, svědectví církve. Proto naše svědectví nemůže být něčím pouze „naším“, nějakou čistě osobní zkušeností. Ale zároveň nemůže být ani něčím vnějším, co se nás téměř nedotýká. Prvním předpokladem našeho svědectví je to, že jsme sami skutečně s důvěrou přijali toto svědectví a tak se stalo něčím, na čem se podílíme, co je také naše. Základem svědectví je tedy obrácení. Jeho předpokladem je uznání vlastní hříšnosti. Ve Starém zákoně existuje jediné slovo pro dvě zdánlivě odlišné skutečnosti: vyznání vlastních hříchů a radostné veřejné dikůvzdání a chvála Boha za jeho milosrdenství, za jeho velké skutky odpuštění a spásy. Ve skutečnosti jsou totiž tyto dva úkony natolik vnitřně spojené, že je můžeme považovat za úkon jediný. Jsme ti, kterým bylo odpuštěno a celý náš život by měl být radostnou chválou Boha za to, že nám učinil „veliké věci“. Církev není společenství bezchybných, kteří by se mohli nad druhé nějak povyšovat. To by ostatní jen právem popudilo. Církev je společenství těch, kteří jsou si vědomi

vlastních hříchů, ze kterých byli osvobozeni k novému životu a svědčí o tomto Božím daru druhým, aby se s námi mohli podílet na naší radosti. Jen takové svědectví je pravdivé a může přivést k obrácení. Tak se v naší slabosti projevuje Boží moc pro spásu všech.

Osvobození od hříchu vydáváme svědectví svou radostí, dobrotou, láskou a obětavostí, vytrvalostí v nesnázích, uměním vidět dobro, odpouštěním, mírností, laskavostí, zájmem o všechny dobré věci, starostí o druhé, věrným plněním svých povinností, nasazením vlastního života. Toto svědectví života je základním svědectvím, a někdy i jediným, které můžeme vydávat.

Naši snahou však musí být vždy moci přidat i doprovodné slovo, které vysvětlí důvody a zdroj tohoto našeho života, a to jednak pro lásku k Bohu, kterého tím chceme oslavovat, a jednak z lásky k lidem, kterým tím chceme zprostředkovat pravdu. Toto slovo však musí být vždy slovem vysvětlení něčeho, co žijeme, našeho života z víry. Pokud bychom mluvili o něčem, co ve skutečnosti nežijeme, bylo by naše svědectví spíše ke škodě.

Často může být naše svědectví svědectvím účasti na Kristově kříži. Svědčíme tím, že s nadějí trpělivě snášíme nesnáze, nepochopení, utrpení, smrt. Má víra v Boží lásku mě vede k tomu, abych od něj neustoupil ani v situacích, kdy se zdá všechno svědčit proti mé víře. Tyto překážky mohou být vnitřní nebo vnější. Mohu uvnitř pociťovat pochybnosti, smutek, zmatek, nejistotu, bolest, ztrátu smyslu. Mnozí svatí prošli těmito zkouškami. Když i v takových chvílích přijímám život s vděčností jako Boží dar, svědčím tím o jeho dobrotě a věrnosti. V očekávání blížící se smrti svědčím o naději na budoucí život. Překážky mohou být také vnější: nepochopení, výsměch, nepřítel. I v takových situacích nesmím zapřít Boha, jediný zdroj mé spásy. Mučedníci vydali o své víře, naději a lásce nejvyšší svědectví obětováním vlastního života.

Problematická místa

Svědčit o Bohu, o Kristu, o Evangeliu neznamená vyčleňovat se, stavět se nad druhé nebo proti druhým. Naopak, vyžaduje

lásku k druhým, pokoru, snahu o spolupráci na uskutečňování všeho, co může napomoci šíření dobra ve světě.

Stává se také opak svědectví: svým životem, pokud protirečí evangeliu, křesťané mohou zpochybňovat svědectví církve a stát se tak příčinou toho, že lidé mají problémy uvěřit.

Aktivita

1.

Utvoří se skupinky po třech, které jsou rozeslány na nějaké místo v okolí. Například do nedalekého městečka, na koupaliště, na nějakou místní památku, shlédnout zajímavý film, na výstavu atd.... Možností se určitě najde dost. Jejich úkolem je po celou dobu (např. jedno celé dopoledne, nebo jen několik hodin) pozorovat skutečnosti okolo sebe. Odpoledne mají čas na to, aby si připravili pro druhé „svědectví“ o tom, co cestou viděli, prožili atd. Zvláště různých nevšedních příhod, kterých byli svědky, nebo které se jim přihodily. Je možné, aby kromě sbírání svědectví plnili ještě další úkoly, nebo dokonce přidali toto sbírání svědectví k nějaké jiné hře, výletu atd. Svědectví by měla být podána co nejnápaditější formou: dramatizací, obrázky, básní, poutavým vyprávěním atd. Večer se všichni sejdou a předvádějí svá „svědectví“ druhým.

Obdoba: zvláště sbírají-li se svědectví např. na společném výletě, skupinky, které mohou být vytvořeny i po události, vydávají různými formami svědectví o stejné události. Navzájem se pak porovnají. Možná při tom vyjde najevo, jak různé mohou být způsoby vidění stejné události.

2.

Při společném setkání vypráví každý nějaký příběh, pokud možno z vlastního života, který ukazuje Boží dobrotu, Boží působení v našem životě. Je třeba zdůraznit, že se nemusí jednat o nic mimořádného. K přípravě příběhu je vhodné dát dostatečný čas, a stimulovat účastníky, aby se z této perspektivy zamysleli nad vlastním životem jako nad úžasným Božím darem. Je lépe zařadit tuto aktivitu v době, kdy se už účastníci navzájem poznali a tak nebudou mít velké zábrany hovořit o vlastním životě.

3.

Vybere se množství předmětů, které není snadné identifikovat. Např. samorostů a jiných přírodnin. Ukryjí se na místě, na kterém je hráči nemohou vidět. Jeden člen družstva vejde na to místo se zavázanýma očima a má určitý čas na to (asi je třeba vyzkoušet, jak dlouhý čas je nejvhodnější), aby si jeden z předmětů dobře ohmatal. Potom se vrátí ke skupince a předmět jim co nejlépe popíše. Skupina má za úkol mezi ostatními předměty dotyčný předmět identifikovat.

Obdoba: Je možné postupně vysílat hráče, aby si každý ohmatal „svůj“ předmět, popis je potom zapsán a k identifikaci toho příslušného je vždy vyzván jeden z hráčů, kterému ostatní nesmí napovídat, odlišný od hráče, který předmět popsal. Hra by měla ukázat, jak je někdy nesnadné popsat určité zkušenosti a předat „svědectví“ o nich takovým způsobem, aby bylo ostatním jasné, co jsme měli na mysli.

Příběhy

Don Bosco

Příběh Dona Boska. Nejprve se souhrnně představí Don Bosco, jeho život jako svědectví Boží lásky k lidem, zvláště k chudé a opuštěné mládeži. Potom se přečte příběh, ve kterém je Don Bosco bezradný, protože se dozvěděl, že je to poslední neděli, co smí být s kluky na louce, kam si chodívali hrát. Obrací se s pláčem k Bohu, aby mu pomohl (nemám zde českou verzi životopisu, vyber prosím ten příběh sám a zařaď ho, díky). Vydávat svědectví často znamená důvěřovat s vědomím vlastní slabosti Boží pomoci, a s touto nadějí překonávat různé překážky.

Blahoslavená Gianna Berretta Molla

Lékařka v jednom městě v severní Itálii. Její život je naplněn obětavou prací pro druhé. Brzy si tak získá uznání a důvěru mnoha lidí v místě, kde pracuje. Rozhoduje se, zda nemá následovat svou starší sestru, stát se řeholnicí a odejet do misii. Ale nakonec vidí, že její cesta je jiná. Při svatbě se shromáždí v kostele lidé z širokého okolí, vděční za službu, kterou jim prokazu-

je. Když se objeví v kostele nevěsta, propukne spontánní potlesk. Když čeká třetí dítě, zjistí se, že má rakovinu. Má se podrobit terapii, která by zcela určitě zabila vyvíjející se plod? Rozhodne se pro život dítěte, pro které obětuje svůj vlastní. Holčička se šťastně narodí, ale matka brzy umírá. Vyдалa tak svědectví před celým světem. Svědectví o hodnotě lidského života. Svědectví o Boží lásce, kterou ve svém vlastním životě naplnila a které se ve své oběti s důvěrou svěčila. Natolik milovala život, že neváhala následovat Krista, dárce života. Svou smrtí jen potvrdila to, čemu věřila a o co usilovala po celý život.

To stačí

Jednu oblast postihlo strašné sucho. Tráva nejdřív zežloutla a pak uschla. Pomřely keře a nejslabší stromy. Z nebe nespadla ani kapka a ráno nikdy zemi nepřineslo ani chvilkové občerstvení rosou. Tisíce malých i velkých zvířat umíraly. Jen máloco mělo sílu utéct poušti, která všechno pohlcovala. Sucho bylo den ode dne horší. Dokonce i silné staré stromy, které svými kořeny dosahovaly hluboko do země, ztratily listí. Všechny studánky a prameny zmizely. Potoky a řeky vyschly. Jenom malá kytička ještě žila, protože jí jeden pramínek dával pár kapek vody. Ale pramínek si zoufal: „Všechno je suché, má žízeň a umírá. A já s tím nedokážu nic udělat. Jaký smysl mají mé dvě kapky vody?“ Poblíž stál starý a mohutný strom. Uslyšel jeho náрек, a ještě než umřel, řekl pramínku: „Nikdo od tebe nečeká, že dáš život celé poušti. Tvým úkolem je udržet při životě tu kytičku. Nic víc.“

J. B. Irwin: Více než pozemšťané

Poslechni radu

Ještě jsme ani nepřistáli na Měsíci a už nastaly potíže. Jeden z vodních ventilů přestal těsnit. Karl Henize, který s námi v té době v Houstonu udržoval spojení, nám řekl:

„Zachovejte klid. Mnoho lidí teď na vás myslí a hledá řešení.“ Pak přišla pomoc, kterou jsme potřebovali.

Houston: „Domníváme se, že výstup vstřikovače má vůli, provedeme jeho utěsnění.“

Apollo 15: „Tak rychle k věci.“

Houston: „Rogere, je třeba vyndat klíč číslo tři a nástroj W ze skříně s nástroji.“

Apollo: „Tři a W jsou vyndané.“

Houston: „Správně, vložte tuto trojku do západky nástroje W a pak do šestihranného otvoru, kterým se otvírá vstřikovač chlóru.“

Apollo 15: „Vypadá to tak, že právě tam to prosakuje.“

Houston: „Až bude klíč číslo tři dobře vsazen od vstupu vstřikovače, otočte jím o čtvrtinu otáčky.“

Tak jsme opravili netěsnost.

Jako kosmonauti ve vesmíru, kteří se učí od moudrých techniků a vědců na Zemi, se můžeme i my křesťané učit od těch, kdo jsou moudřejší ve znalosti slova Božího.

Dokonce i moudrý člověk se může stále učit. Učit se jedni od druhých, to je pro křesťany neustálý proces.

Písničky

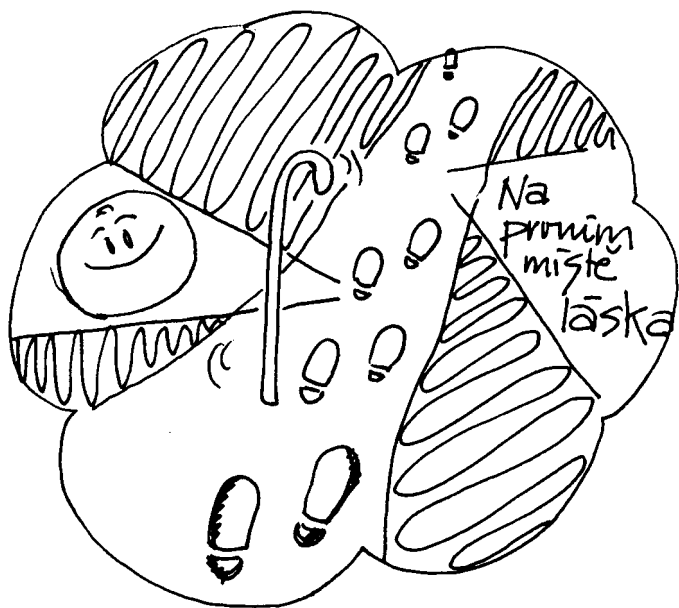
Hosana I. Bárka
 Dík
 Duše má velebí Pána
 Effatha
 Kdo stvořil
 Koho včelky chválí
 Rozdávějme lásku
 Rybáři lidí
 Svorni jsme
 Velehrad víry

Úkoly

Hovořit společně o tom, jakým způsobem vydávají svědectví křesťané ve farnostech každého z účastníků. Jak se snaží zlepšit různé věci ve svém místě? Je v jejich místě znát, že je tam přítomná křesťanská komunita? Každý ať se zamyslí nad tím, jak by mohl sám přispět. Co už sám dělá, a co by mohl přidat. Jak se jeho křesťanské svědectví projevuje například plněním si svých povinností, pozorností vůči druhým, životem v rodině atd.

Při společném setkání hovořit o některých tématech, o kterých je dnes velmi důležité svědčit, za což mají křesťané zvláštní zodpovědnost:

- o rovnosti všech lidí, proti různým formám rasismu
- o nerozlučitelnosti manželství
- o nedotknutelnosti lidského života
- o poctivosti v různých sférách veřejného života (podnikání, politika...)
- o otevírání pohledu za hranice vlastní země, k světovým problémům

9. Slavení v církvi

Každá vydařená slavnost (svatba, oslava narozenin) v nás zanechává krásnou vzpomínku na to, co jsme společně s druhými prožili. I církev nám nabízí něco podobného. Oslavy v církvi vedou k radostnému prožitku Boží přítomnosti.

Církev nabízí cestu, po které můžeme dojít k Bohu. Na této cestě nás doprovází a posiluje. Svátosti jsou pro nás velkou nabídkou. Pomáhají nám, abychom společně tuto cestu lépe zvládli.

Boží milost

Je to nezasloužený dar, ve kterém Bůh ukazuje svou velkorysost Mt 18, 23–35. Podobné jednání čeká Bůh i od nás.

Bůh nám zadarmo nabízí to, na co nemáme právo. Nabízí nám svou pomoc, své přátelství. Sami nemáme tolik prostředků, abychom mohli získat zpět to, co jsme ztratili hříchem.

Bůh je milosrdný, ale i spravedlivý 2 Moj 20, 5

Milost je zvláštní nabídkou Boží. Je výzvou pro člověka. Pokud na ni člověk odpovídá, vzniká tak dialog mezi Bohem a člověkem. Bůh nás svou milostí zdokonaluje. Člověk však tuto nabídku může odmítnout.

Svátost

Církev je viditelným znamením Kristovy přítomnosti a činnosti, proto ji II. vatikánský sněm nazývá svátostí světa. Na tomto základě můžeme chápat svátosti v užším slova smyslu. Jsou to viditelná znamení milosti, kterou v církvi působí Duch Kristův. Jsou to základní projevy církve. Jsou znamením milosti, kterou skrze ni Bůh uděluje. Svátosti jsou tedy místem setkání člověka s Bohem. Člověk se svátostmi zapojuje do činnosti církve. Není jen příjemcem, ale aktivní spolupracovník na posvěcení svém i celého světa. Oslavy vedou ke svátečnímu prožívání našeho života. Je důležité naučit se dobře prožívat všechny slavnosti a sváteční dny v našem životě. Každá oslava (narozeniny, svátek, svatba, promoce) se tak může stát dobrou příležitostí, jak upevnit vztahy mezi lidmi. Když se jedná o slavení v církvi, jde nám o prohloubení našeho vztahu s Bohem.

Svätosti předpokládají víru, ale také ji posilují

Svätosti mají přímou spojitost s naším životem. Tak jako tělesné narození pro pozemský život, je pro nás křest narozením pro život věčný. Známe prostředky, které očisťují naše tělo, když se zašpiní. Chodíme k lékaři, když jsme nemocní. Podobnou funkci hraje v církvi svátost smíření a pomazání nemocných. Eucharistie je naším duchovním pokrmem. Projevem křesťanské dospělosti je přijetí Ducha svatého při biřmování. Svátost kněžského svěcení a manželství jsou pro nás znamením, že Bůh bere pod ochranu předávání života tělesného i duchovního.

Poslání kněze

Ježíš povolává své učedníky (Mk 1, 16–20; 2, 14; 3, 16), aby šířili mezi lidmi jeho radostnou zvěst (Lk 9, 1–6). Obrací se k Bohu jménem lidu. Svolává na lid Boží požehnání. Kněží nám zprostředkují svátosti. Hlavním udělovatelem zůstává Ježíš Kristus. Kněz jej reprezentuje. Propůjčuje mu svá ústa, ruce, tělo. Křtem jsme přijali svátost všeobecného kněžství. Na každém pokřtěném závisí, jak se Boží království rozšíří i do jeho okolí. (P2)

Eucharistie – jádro a střed církve

Eucharistie je svátost Kristovy zvláštní přítomnosti. V ní se zpřítomňuje Kristova smrt na kříži za nás. Je pro nás duchovním pokrmem.

Důvody ke slavení

Svätosti se pro nás mohou stát prostředkem, jak svůj život prožívat radostněji a plněji. To, co nám Bůh nabízí skrze svátosti, můžeme pochopit na následujícím přirovnání: mám-li někoho rád, nosím tuto skutečnost nejprve v srdci. Má-li dojít k odpovědi, k rezonanci lásky, nelze u toho zůstat. Skutečnost lásky touží být sdělena, musí být vyjádřena pomocí znamení. Mám-li někoho rád, řeknu mu to. Chci-li sdělení stupňovat, přidám ke slovu gesto – stisknu ruku, pohladím, obejmou. Chci-li se vyjádřit ještě intenzivněji, přidám ke gestu dar: ruku, která se vztahuje ke druhému, naplním věcí, která udělá radost – květinou, dárkem. Tím daruji sám sebe. Slovo, gesto i dar umožní moje

sebedarování. Slovo, gesto i věc jsou základními prvky svátostného slavení, ve kterém se láskyplné Boží sdílení setkává s vděčnou odpovědí člověka. Kdo nerozumí řeči symbolů a gest, nebude moci prožít plně svátosti. Stejně tak i ten, kdo vírou nerozpozná a očima srdce nevidí, že nejprostší věci našeho denního života – voda, olej, chléb, víno jsou ve svátostech nositeli Boží přítomnosti. Co je důležité, je očím neviditelné.

(Exupéry)

Problematická místa

Byly opravdu všechny svátosti ustanoveny Kristem?

(Ano. Všechny sedm svátostí ustanovil Kristus, i když až do 5. století chybí jasný počet svátostí a až od 12. st. se pracovalo přesný pojem, počet svátostí a jejich účinnost.)

Jak se liší protestantské pojetí eucharistie od katolické?

(Pro protestanty je eucharistie pouhou připomínkou Poslední večeře. Neužívají reálnou přítomnost Krista, jak je tomu u katolíků.)

Jak je to s tvrzením, že svátost křtu je pro spásu člověka nevyhnutelně potřeba?

Viz tématko č. 4

Jak je to s vysluhováním svátostí knězem, který nedává pro své okolí dobrý příklad?

(Platnost udělování svátostí není vázána na morální vlastnosti udělovatele. Hlavním udělovatelem svátostí je sám Kristus. Udělovatel však musí chtít činit to, co činí církev.)

Příběhy

Malý šroub

Malý šroub je uložen v obrovské pancéřové lodi a spolu s tisíci jiných šroubů drží pohromadě dvě ocelové plotny. Jednoho dne si šroub řekne: „Udělám si trochu pohodlí, to je přece moje vlastní věc a nikomu po tom nic není!“

Ale když ostatní šrouby slyší, že se tu jeden chce trochu uvolnit, protestují a volají: „Zbláznil ses? Když vypadneš, nebude dlouho trvat a vypadneme i my.“

Dvě větší železná žebra bijí také na poplach: „Proboha, držte ty plotny pohromadě, protože jinak je i s námi konec.“ Rychlostí větru se ta zvěst šíří po celé lodi: „Malý šroub nás chce zradit!“ Všechno je zděšeno. Obrovské lodní těleso vrže a otřásá se ve všech spárách. A všechna žebra, pláty a šrouby vysílají společné poselství malému šroubu a prosí jej, aby jen zůstal na svém místě, jinak že se celá loď potopí a nikdo se nedostane do přístavu.

Jak se bambusový strom stal požehnáním

V jedné velké zahradě rostl bambusový strom. Rok od roku byl silnější a krásnější. Majitel zahrady měl z něho velikou radost. Jednoho dne se však před ním zastavil a řekl: „Milý bambusový strome, budu tě potřebovat!“

A strom odpověděl: „Pane, jsem připraven, použij mě jak chceš a k čemu chceš.“

Pánův hlas zvážněl: „Když tě použiji, musím tě ořezat!“

Tu se strom zachvěl: „Ořezat? Mě? Svůj nejkrásnější strom v celé zahradě? Ne, to ne, prosím tě! Použij mě ke své radosti, pane, ale neořezávej mě!“

Tu Pán zvážněl ještě víc: „Neořežu-li tě, nemohu tě upotřebit.“

V zahradě se rozhostilo naprosté ticho. Vítr zatajil dech. Potom sklonil bambus svou nádhernou korunu a řekl pokorně: „Pane, nemůžeš-li mě použít jinak, pak mě ořež!“

Pán odpověděl: „Můj milý bambusový strome, budu ti muset ořezat také listy a větve!“

„Ach, pane, ušetři mě toho! Chceš-li zničit mou krásu, ale ponech mi listy a větve!“

„Neořežu-li ti listy a větve, nemohu tě upotřebit!“

Slunce skrylo svou tvář. Nějaký motýl ustrašeně odlétl. Zasažen do hloubi duše, bambus zašeptal: „Pane, pak mi ulom větve!“

„Můj milý, musím udělat ještě víc. Musím tě uprostřed rozříznout a vyjmout tvé srdce. Kdybych to neudělal, nemohl bych tě použít!“

Nato se bambus sklonil až k zemi: „Pane, pak tedy řež!“

Pán zahrady tedy porazil bambusový strom, ořezal větve, rozdělil ho na dvě části a vyřezal dřeň. Suchými poli ho pak donesl k prameni. Bambusovým kmenem spojil pramen s vodní struhou v poli. A rozříznutým bambusovým tělem začala proudit čirá, třpytivá voda do kanálu a na vyschlá pole, aby je zavlažovala a dala tak vzrůst bohaté úrodě. Nádherný bambusový strom se tak stal velkým požehnáním. Na všechny strany roznášel vodu – k životu pro všechny.

To cenné je uvnitř

Hluboko na dně žila mušle. Měla tmavou skořápku, stejnou jako jezerní dno. Člověk musel bystřit zrak, aby mušli vůbec rozeznal. Mušle ze sebe nic nedělala. Spokojila se s tím, že si prostě ležela a dívala se. A věru, bylo na co se dívat: tmavozelené vodní rostliny, bezpočet kamenů, velké, malé, kulaté a hranaté a mnoho rozmanitých druhů ryb.

Nejvíce se však mušli líbil měsíc v úplňku. Nad vodou pak visel kulatý kotouč a jeho mírné světlo dopadalo až na dno jezera k naší mušli. Ležela pak docela tiše, dívala se a přijímala do svého nejhlubšího nitra, do srdce, jeho světlo.

Jednou připlula k naší mušli ryba. „A podívejme, mušle,“ řekla rybka. „Skoro jsem tě přehlédla, ty malá mušličko.“ Byla to velice domýšlivá, velice pyšná ryba. Nabrala zhluboka dech a plavala kolem mušle sem a tam. Jen tak byla vidět ze všech stran a bylo možno obdivovat její třpytivý šupinatý háv.

„Jak jsi krásná,“ pomyslila si mušle. „Jak se otáčí a obrací! Je to velmi čilá a obratná ryba.“ Mušli ani nenapadlo, aby rybě záviděla. Byla prostě mušle a seděla na dně jezera. Byla spokojená s tím, že mohla naslouchat a dívat se.

Naše ryba však před mušlí opisovala kruhy. Předváděla všechno své umění, protože si přála být obdivována. Přitom si nevšimla, jak to pro ni bylo nebezpečné. Připlula totiž obrovská ryba s široce otevřenou hubou lačnicí po kořisti.

„Pozor,“ zvolala malá mušle, „pozor!“ Ryba polekaně jezdila kolem. Nakonec se mohutným máchnutím ocasní ploutve zachránila ve skalní štěrbíně. Seděla tu s bušícím srdcem, ale jen malou chvíli. Brzy zapomněla na nebezpečí a zase se začala

předvádět. Chtěla, aby se jí věnovala pozornost. Protože ji však mušle neobdivovala, pochválila se sama a domýšlivě odplula.

Jednou v noci, když bylo nebe plné hvězd a měsíc kulatě zářil, zase připlula ryba k mušli. Naše mušle tu ležela úplně klidně a skromně jako vždycky a dělala, co měla tak ráda: naslouchala a dívala se.

„Co tu děláš?“ zeptala se ryba. „Jsem potichu,“ odpověděla mušle. „Když je člověk zticha, začínají promlouvat věci. Všechno mluví svou řečí. Slyšíš vodu, rostliny, kameny? Je-li člověk docela klidný, začíná všechno zářit. Vidiš nebe, hvězdy, žlutý měsíc?“

Ryba to vůbec nechápala. „Věci přeci nemohou mluvit,“ namítla. „Co tu vidíš, není nic zvláštního. Být potichu je nudné. A vůbec – ty jsi úplně nudná mušle. Člověk se musí umět pohybovat – pohybovat jako já!“ Opovázlivě se otočila a odplavala.

Té noci se na jezeře plavil rybář v loďce. Rozhodil síť. Když vyšlo slunce, byly síť plné a těžké. Rybář je vtáhl do loďky. Mezi úlovkem byla také naše mušle a naše ryba. Rybář začal vyprázdnovat síť. Rybu k rybě, až byla loďka téměř plná. Jedna ryba ležela vedle druhé, každá se podobala té druhé. Ani naše ryba nabylo výjimkou.

Když však vzal rybář do ruky tmavohnědou mušli, pomyslně si: v ní musí být ukryt poklad – a opatrně ji otevřel. Tu se ho zmocnil úžas. Ještě nikdy neviděl něco tak podivuhodného. Vnitřní strany skořápky se třpytily jako stříbro, v mušli byla krásná a drahocenná perla.

Všechno, co mušle hluboko dole na dně jezera v tichu vypo- slechla a uviděla, co přijala do svého srdce, ze všeho se stal poklad – ušlechtilá perla.

Aktivita

Pokusit se o slavnostnější prožití dne: např. udělat malou výzdobu stolů, míst, kde trávíme společný program, modlitby. Dnešní oběd můžeme prožít slavnostněji než obvykle – vezme- me si pěkné oblečení, pustíme si příjemnou hudbu. Pojíme v kli- du. Nebudeme rychle spěchat od stolu, jak to bývá často zvy- kem.

Katechetické hry pro děti a mládež

str. 184 – Hra s databankou

str. 24 – 32 Svátosti

Literatura

Fr. Kunetka, Svátosti – dary Slova, které se stalo tělem

J. Zvěřina, Teologie agapé II., str. 228 – 286

Písničky

Hlahol I.	Každý den Pán mi sílu dává Na cestu s námi Slunce Svůj život proměnit v radost Vše, co mohu dát
Hlahol II.	Eucharistia Matouš Poslední večeře Žalm 23
Hosana	Živý je Pán

Modlitba

Žalm 62, 2–9

1.

Jásejte Bohu všechny země,
radostně služte Hospodinu,
s jásotem předstupujte před jeho tvář.
Věřte, že Hospodin je Bůh.

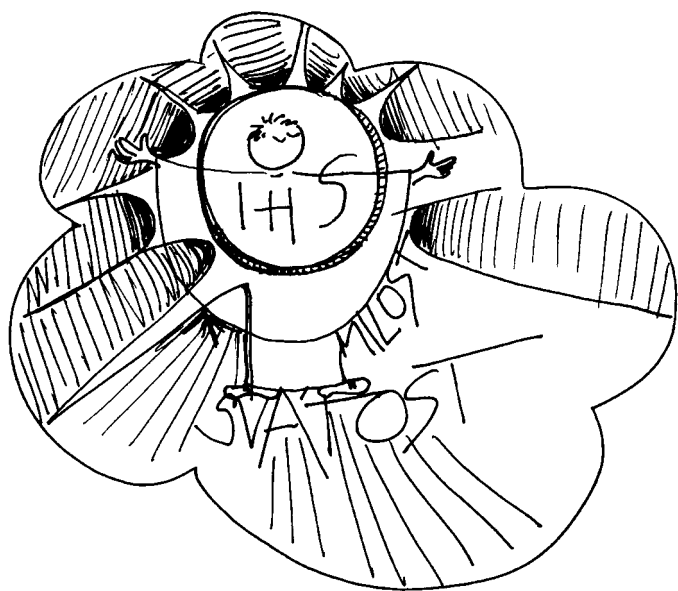
On nás učinil a ne my sami sebe,
jsme jeho lid... (Žalm 100)

Děkuji ti za tento nový den.
Učiň můj život svěží a jasný
jako pramenitá voda.

Dej mi srdce otevřené pro všechny lidi, s nimiž se dnes setkám,
a velkou lásku k tobě ve všech lidech.

Úkoly

Udělat si větší pořádek ve věcech.

10. Panna Maria – vzor a obraz církve

Panna Maria je Matkou Ježíšovou i Matkou nás všech. Je znamením naděje pro nás i pro celý svět. Je úzce spojena s dílem Božího vykoupení. Maria je vzorem všech křesťanů a pravzorem církve. Je také tou, která nám na naší cestě životem ke Kristu pomáhá.

Panna Maria – Matka Ježíšova

Církev nazývá Pannu Marii dcerou Boha Otce, Matkou Boha Syna a nevěstou Boha Ducha svatého. Je chrámem Trojjediného Boha.

Tajemství vánoc nám odhaluje Marii jako Matku Boží (Iz 7, 14; Lk 1, 31–32). Je to nejstarobylější a nejdůležitější titul Panny Marie. Na něm se zakládá celá její velikost, protože sám Bůh má na jejím mateřství přímou účast. Ježíš je pravý Bůh – byl počat z Ducha svatého (Lk 1, 35) a pravý člověk – narodil se z Marie (Lk 2, 6–7). Mateřství Panny Marie je vyvolením, úžasnou výsadou, která má svůj protipól v její pokorné víře, v její úplné odevzdanosti Bohu jeho vůli, v jejím láskyplném ANO i tomu, co pro ni bylo neznámé, nepochopitelné, těžké (Lk 1, 38).

Panna Maria – Matka nás všech

Když Kristus umíral na kříži, Jan a Maria stáli v jeho blízkosti. Dříve, než velkopáteční noc vzala Mistra jejich zrakům, svěřil Syn svou Matku učedníkovi: „Ženo, hle tvůj syn“ (Jn 19, 26) a svého učedníka Matce: „Hle, tvá matka!“ (Jn 19, 27). A v tu chvíli učedník odkrývá laskavé rysy svého Pána ve tváři jeho Matky a Maria hledí na rysy svého Syna ve tváři milovaného učedníka.

Titul Matka věřících, naše Matka, Matka křesťanů vyjadřuje duchovní mateřství Mariino vůči nám všem. Jan pod křížem nepředstavoval jen jednoho konkrétního apoštola, nýbrž zastupoval všechny lidi. Toto Mariino nové mateřství vzniká milostí,

Božím slovem, které Ježíš pronesl. Kristovou smrtí, která je zároveň i jeho oslavením, dostává Maria nové, nesmírně početné potomstvo. Všichni můžeme říci, že jsme „v ní narozeni“.

Maria jako znamení naděje

Panna Maria prožila na Kalvárii celé velikonoční tajemství, ve kterém se pro nás stala učitelkou naděje. Stála pod Kristovým křížem (Jn 19, 25), ale v naději. Sdílela se Synem nejen smrt, ale i naději ve vzkříšení. Maria zde není jen Matkou bolestnou, ale i Matkou naděje. Jestliže ve Starém zákoně je Izák předobrazem Krista, pak Abrahám, který ho nese k oběti (Gn 22, 2), je předobrazem Boha Otce v nebi a Matky Marie na zemi. Tak jako Abrahám věřil a doufal proti vši naději, tak věřila a doufala i Maria pod křížem. Zde její poslušnost, víra, naděje a vroucí láska jedinečným způsobem spolupracovaly na Spasitelově díle.

Tak jako Maria stála v blízkosti svého ukřižovaného Syna, tak i my máme být nablízku těm, kdo to potřebují – trpícím, chudým, ponižovaným, utiskovaným – a to nejen ze soucitu, ale dodávat jim naději, že jejich utrpení má hluboký smysl.

Maria je úzce spojena s dílem Božího vykoupení

Bůh neuskutečňuje svůj záměr spásy bez Mariina souhlasu. Když Maria řekla: „Jsem služebnice Páně, a□ se mi stane podle tvého slova“ (Lk 1, 38), začalo pro nás dílo Božího vykoupení. Mistr Jan Hus, který měl vroucí vztah k Panně Marii, píše: „Je to ona paní, jejíž pomocí byly odstraněny nepravosti, splaceny dluhy a zahlazeny viny, jejíž pomocí se staré obnovuje, slabé posiluje, malé zveličuje. Je to ona paní, jejíž pomocí se začaté dokončuje.“

Je to ona hvězda, jejíž zásluhou se ozářila temnota světa. Je to ona paní, jež nám byla vodítkem, abychom, užívající jejího života jako kormidla, mohli dospět k přístavu spásy.“

Maria je velkou Prostřednicí mezi Kristem a Božím lidem. Vyjádřením tohoto jejího prostřednictví je láska. Některé staré obrazy představují Pannu Marii tak, že drží Dítě, aby nám je ukazovala a zároveň dodává odvalu, abychom k němu přistoupili. Jejím cílem, její touhou, její vášní je přivádět lidi ke Kristu, nést lidem Krista.

Panna Maria – vzor všech křesťanů a pravzor církve

- a) Maria měla úžasné pevnou víru. Žila v situacích stálého přetížení. Blízkost Pána ji však nenechala podlehnout, ale všechno překonat. Věřit pro ni znamená žít v blízkosti Ježíše. Také my potřebujeme velmi pevnou víru.
- b) Maria byla věrná. Bůh s ní mohl vždycky počítat. Bylo na ni naprosté spolehnutí. Byla jakousi tichou rezervou ve vší lidské nespolehlivosti, i ve zradě a zapření učedníků. Bůh dnes potřebuje více než jindy věrné lidi, na které se může spolehnout, lidi, kteří pevně stojí za úkolem, který na sebe přijali (např. věrnost manželů, kněží, řeholníků ...). Tito věrní lidé vytvářejí rezervu církve, ze které ona žije a vykonává svou službu spásy.
- c) Maria je plná radosti. Tato její radostnost je ozvěnou Boží blízkosti. Kristovu blízkost však Maria vnímala denním setkáváním s křížem.
- d) Maria není sama ze sebe, je celá z Krista. Všechno, co má, má od Krista a pro ostatní lidi. To platí i pro církve. Je církví Ježíše Krista. Všechno, co má, má od jiného a pro jiné – od Krista pro svět. I spása, která přichází od Krista, je církvi svěřena pro svět.
- g) Maria je služebnicí Božích plánů. Své vlastní plány podřizuje vůli Boží. Nikdy nechyběla tam, kde ji Bůh chtěl mít. Církve je jako Maria služebnicí Božích plánů. Jejím úkolem je vysvětlovat všem lidem Boží vůli.

Maria je obrazem a zrcadlem církve. Pod křížem je symbolem církve putující, v nebi je prvotinou církve oslavené.

Problematická místa

Mohou nastat v dialogu s jinými denominacemi, které neuznávají tak výsadní postavení Panny Marie jako katolická církev.

Otázka Neposkvrněného Početí (Maria byla Bohem uchráněna od každé, tedy i dědičné viny).

Maria jako Panna a Matka – často bývá napadáno nebo zesměšňováno Mariino panenství. Maria počala Ježíše z Ducha svatého, Bůh se v ní vtělil.

Přehnaná úcta k Panně Marii – v lidové zbožnosti někdy úcta k Panně Marii převyšovala úctu k samotnému Bohu. Musí vždy platit, že skrze Marii jdeme k Ježíši.

Příběhy

K velkým ctitelům Panny Marie patřil Don Bosco. Vybíráme příběh z jeho života, který ukazuje, že Panna Maria je opravdovou Matkou a Pomocnicí.

Děš

V kraji tři měsíce nepršelo. Všechno usychalo, zvláště žalostný pohled byl na vinice.

Don Bosco byl pozván na třídní obnovu před svátkem Panny Marie Nanebevzaté. V prvním kázání prohlásil: „Jestliže se během těchto tří dnů smíříte s Bohem dobrou zpovědí a na svátek Panny Marie všichni přistoupíte ke svatému přijímání, slibuji vám jménem Boží Matky, že vám vydatný děš zachráni úrodu.“ Předpověď vzbudila zájem i v okolních vesnicích. Část obyvatelstva věřila, část ne.

Nastal svátek. Obloha byla jasná jako o všech předešlých dnech.

Don Alois Porta vzpomíná:

„Šel jsem na odpolední pobožnost s markýzem Fassatim. Od jeho paláce to trvalo ke kostelu asi deset minut. Než jsme došli do sakristie, byli jsme oba propoceni od pražícího slunce. – „Tentokrát bych nechtěl být ve vaší kůži, Done Bosko,“ řekl markýz. „Slíbil jste děš a pálí slunce.“

Don Bosco si oblékl rochetu a vystoupil na kazatelnu. Když se pomodlil, začalo se mračit. Mluvil několik minut a zahřmělo. Vzápětí spustil liják. Don Bosco přestal kázat. Jednak by jej lidé neslyšeli kvůli dešti, který prudce narážel na zdi a okna, jednak nemohl mluvit kvůli dojetí. Nezáviděníhodná situace v něm vybičovala silné napětí. Pokračoval, až se všichni uklidnili. Děkoval Panně Marii za vyslyšení.“

Komu se podobáš ty?

Jeden misionář jel rychlým japonským vlakem a modlil se po cestě breviář. Při jednom prudkém pohybu vlaku mu z knihy

vyklouzl obrázek Panny Marie a spadl na podlahu. Malý chlapec, který seděl naproti misionáři, se sehnul a obrázek mu podal. Byl zvědavý jako všechny děti, a tak si ho napřed prohlédl. „Kdo je ta krásná paní?“ zeptal se misionáře. „To je... moje matka,“ odpověděl kněz po krátkém zaváhání. Chlapec se podíval na něj a ještě jednou na obrázek. „Moc se ji nepodobáš,“ řekl. Misionář se usmál: „Vidíš, a přece se celý život snažím, abych ji byl aspoň trochu podobný.“

Aktivita

- zahrát jako divadelní představení scénky za života Panny Marie
- uspořádat mariánskou pobožnost, při které každé dítě přinese jednu polní květinu a vloží ji do vázy před obraz Panny Marie jako symbol odevzdání svého života do její ochrany a pomoci
- děti si vyrobí růženečky (z korálků, řemínků, provázků ...)
- hra na asociace: jméno Maria se napíše na arch balícího papíru tak, že jednotlivá písmena jsou pod sebou a ke každému hledáme slova, která začínají na toto písmeno a mají souvislost s Pannou Marií, např.
 - M – milostiplná, matka, modlitba ...
 - A – azyl ...
 - R – radost, rozdávaní ...
 - I – ideál ...
 - A – archa ...
- připravit dvojice kartiček, na kterých bude napsána událost ze života Panny Marie a na druhé kartičce místo, kde se tato událost stala (např. Zvěstování – Nazaret); kartičky rozházíme textem dolů a každá skupinka má za úkol na čas kartičky posbírat a poskládat do dvojic

Literatura

Teresio Bosco, Don Bosco
Raniero Cantalamessa, Maria, zrcadlo církve
Česká katolická charita, Naše víra
Joachim kardinál Meisner, Úvahy o Panně Marii

Písničky

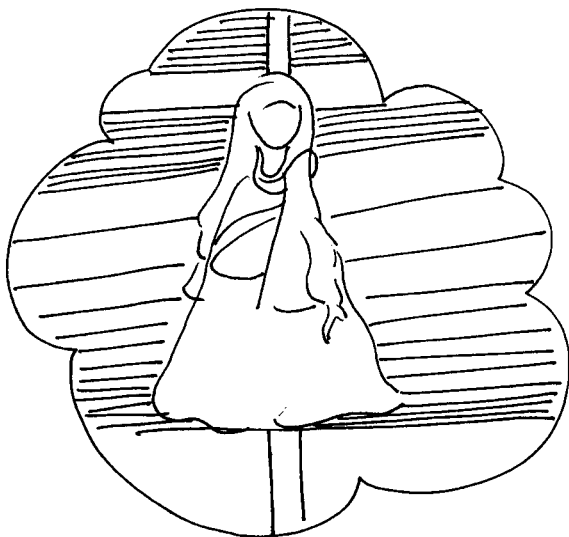
- Hlahol I. Ave Maria
 Ave Maria, Pán buď s tebou
 Madona; Maria
 Maria bez nápadných divů
 Nebeská Matka
 Rozžihá
 Růžencová
- Hlahol II. Díky Maria
 Maria
 Maria pokorná
 Vezmi nás, Maria

Modlitby

Znamé mariánské modlitby – Zdravas Maria, Zdravas Královno, Pod ochranou tvou, desátek růžence

Úkol

Děti mají zjistit, kde je nejbližší mariánské poutní místo a nějaké informace o něm.

Obsah

1. Tajemství církve	3
2. Církev je jedna	11
3. Církev a Boží slovo	20
4. Církev je pro všechny lidi	27
5. Církev je svatá	37
6. Společenství církve	45
7. Církev sloužící	54
8. Svědectví církve	62
9. Slavení v církvi	72
10. Panna Maria – vzor a obraz církve	80

Témátka '00 – Církev

P. Vojtěch Sivek, SDB

Tomáš Kubalík, SDB

Zdeňka Korousová, FMA

Jana Svobodová, FMA

Vydala Salesiánská provincie Praha
jako svou 7. publikaci. Praha 1999

Odpovědný redaktor: Vladimír Kopřiva, SDB

Sazba: Miroslav Palíšek, SDB

Ilustrace: Markéta Hanáková, FMA